

HÍRADÓ

XVII. ÉVFOLYAM, 30. SZÁM

ÁRA: 1,50 FORINT

1973. JÚLIUS 28.

Budapestre érkezett

a VDK párt- és kormányküldöttsége

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága és a Minisztertanács meghívására hivatalos baráti látogatásra hazánkba érkezett a Vietnami Demokratikus Köztársaság párt- és kormányküldöttsége.

A küldöttséget Pham Van Dong, a Vietnami Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnöke vezeti.

A testvéri vietnami nép küldötteit meleg, baráti szeretettel, ünnepélyesen fogadták a Ferihegyi repülőtérén. Az épületeket magyar, vietnami és vörös zászlókkal, üdvözlő feliratokkal díszítették.

A vietnami párt- és kormányküldöttség üdvözlésére több ezer fővárosi lakos gyűlt össze, s ott voltak a hazánkban tanuló vietnami diákok képviselői is. A főépület előtt katonai díszszólamjal sorakozott fel csapatzászlóval.

A vietnami párt- és kormányküldöttség különrepülőgépe délben szállt le a repülőtér betonjára. Fock Jenő szívesen, baráti kefével, öleléssel üdvözölte a VDK kormányelnökét és kíséretét. Díszjel harsant, a katonai egység parancsnoka jelentést tett Pham Van Dongnak, majd felcsendült a vietnami és a magyar himnusz. Pham Van Dong Fock Jenő társaságában állt fel a díszszólamjal előtt

és köszöntötte az egységet. Fehér inges, vörös nyakkendős úttörők virágcsokrokkal kedveskedtek a vendégeknek, akik ezután a fogadtatásukra megjelent magyar közéleti vezetők, a diplomáciai képviselők vezetőit és tagjait, s a budapesti vietnami kolónia tagjait üdvözölték.

Pham Van Dong ezután a párt- és kormányküldöttség fogadására összegyűlt budapestieket köszöntötte. Fock Jenő társaságában elhaladt a magyar és vietnami zászlócskákkal, virágcsokrokkal integéző fővárosiak sorai előtt. A budapesti dolgozók forró szeretettel, igazi barátsággal üdvözölték a testvéri vietnami nép küldötteit, s éltették a két nép megbonthatatlan barátságát.

Az ünnepélyes fogadtatás a katonai egység díszmenetével fejeződött be, majd a vendégek gépkocsikba ültek, s a magyar államférfiak társaságában — díszmotorosok kíséretében — szállásukra hajtottak. A főváros fellebörgött utcáin a budapestiek tizezrei köszöntötték meleg szeretettel a vietnami párt- és kormányküldöttséget.

Lapzártakor még nem került sor a tárgyalások lezárására, a látogatás eredményeinek értékelésére, ezért erről lapunk következő számában számolunk be.

DIFK-javaslat a dél-vietnami lakosság szabadságjogainak szavatolására

A saigoni fél megátolja a haladást a párizsi tanácskozáson

A dél-vietnami felek párizsi tanácskozássorozatának 17. ülésén a DIFK küldöttsége javasolta, hogy haladéktalanul kössenek szerződést a dél-vietnami lakosság demokratikus szabadságjogainak szavatolásáról. A küldöttség vezetője, Nguyen Van Hieu egyúttal elő is terjesztette a DIFK erről szóló szerződés tervezetét. A 22 cikkből álló tervezetet a hírügynökségek hét pontban összefoglalva ismertetik:

1. Valamennyi állampolgár és szervezete egyenrangú; egyforma joga van a demokratikus szabadságjogok gyakorlását biztosító garanciákra;
2. Az egyéni szabadságjogok szavatolása; valamennyi polgári fogoly azonnali szabadon bocsátása; tilos bárkit politikai meggyőződése miatt letartóztatni, bebörtönözni, kényszermunkahelyre hurcolni, megkínózni, illetve megölni;
3. A politikai jogok, a szabad költözködés szavatolása, a munkahely és létfenntartás módjának szabad megválasztása;

4. Szólás-, sajtó-, gyülekezési, szervezkedési és politikai cselekvési szabadság;

5. Vallásszabadság;

6. A magántulajdon és a szabad vállalkozás jogának szavatolása;

7. A fentiekkel ellentétes valamennyi törvényt, rendelet és intézkedés érvényét veszti; a szabadságjogok megsértő bíróság előtt felelnék tetteikért.

A saigoni küldöttség vezetője, Nguyen Luu Vien a szerződés tervezetét elfogadhatatlannak nevezte és kijelentette, hogy küldöttsége „csak általános megoldás keretei között hajlandó a szabadságjogok kérdéséről tárgyalni”.

A június 13-án Párizsban aláírt közös közlemény szerint a dél-vietnami feleknek július 28-ig kellene kialakítaniuk a dél-vietnami politikai problémák rendezésének tervezetét. Saigon elutasító magatartása miatt azonban még mindig egyhelyben topognak a politikai tárgyalások.

Európáról, a NATO jövőjéről tárgyalt az NSZK külügyminisztere Washingtonban

Walter Scheel nyugatnémet külügyminiszter hazakerült az Egyesült Államokban tett kétnapos látogatásáról. Scheel Nixon elnökkel, Kissinger nemzetbiztonsági főtanácsadóval és Rogers külügyminiszterrel tárgyalt.

Scheel kíséretében volt Guido Brunner nagykövet, aki az NSZK főmegbízottja volt Helsinkiben az európai bizton-

sági értekezlet előkészítő szakaszában, és aki a bonni külügyminisztérium tervezési főnökeként elsőrendű szerepet játszik mind az európai politika, mind a különböző NATO-kérdések nyugatnémet előkészítésében.

Az NSZK külügyminisztere elsősorban arról tájékozódott, hogy a szovjet-amerikai csúcstalálkozót követően az Egyesült Államoknak milyen elképzelései vannak a NATO jövőjéről és milyen formában, mekkora intenzitással akarja Washington fenntartani nyugat-európai jelenlétét. Scheel maga is arról beszélt a müncheni repülőtérén, hogy Nixon elnök ősszel esedékes európai látogatásának előkészületeit kezdte meg. Még több konzultációra van szükség ahhoz, hogy végleges álláspontok alakuljanak ki — mondta a külügyminiszter.

Scheel kifejezte reményét, hogy az európai biztonsági értekezlet genfi szakasza sikeres lesz. Kijelentette, hogy véleménye szerint a konferencia harmadik, záró szakaszát kormányfői szinten kell megtartani.

Szovjet–vietnami közös nyilatkozat a VDK párt- és kormányküldöttségének látogatásáról

Elvi megállapodás a szovjet gazdasági segítségéről

Szovjet–vietnami közös nyilatkozatot írtak alá abból az alkalomból, hogy az SZKP Központi Bizottsága és a szovjet kormány meghívására július 9-től 16-ig hivatalos baráti látogatást tett a Szovjetunióban a Vietnami Dolgozók Pártjának és a Vietnami Demokratikus Köztársaság kormányának küldöttsége Le Duan és Pham Van Dong vezetésével.

A szívéllyesség és az elvtársi kölcsönös megértés légkörében folytatott tárgyalásokon a szovjet fél a többi között hangsúlyozta: úgy tekinti a vietnami népet a Vietnami Dolgozók Pártja vezetésével aratott győzelmét, mint a szocializmus óriási életereje, a nagy önfeláldozás, kitartás és merészség meggyőző tanúbizonyságát az imperialista agresszió ellen azért a jogért vívott harcban, hogy saját hazájának gazdája legyen. A vietnami háború befejezéséről és a béke helyreállításáról szóló párizsi megállapodás, valamint az ez év június 13-i közös közlemény — a Vietnami Demokratikus Köztársaság és a Dél-Vietnami Köztársaság ideiglenes forradalmi kormányának elvi eredménye, a vietnami nép nagy győzelmének eredménye, a szocialista országok, a nemzeti felszabadító mozgalom, az egész haladó emberiség közös győzelme.

A vietnami párt- és kormányküldöttség kifejezte szívből jövő mély háláját a Szovjetunió Kommunista Pártjának, a szovjet kormánynak, az egész szovjet népnek azért a nagy, értékes és hatékony segítségért, amelyben a vietnami népet részesítette katonai,

politikai és diplomáciai fronton.

A vietnami fél megerősíti a VDK kormányának és a DIFK-nak azt a megmásíthatatlan álláspontját, hogy teljes tiszteletben tartja és hiánytalanul teljesíti a Vietnamba vonatkozó párizsi megállapodásokat és követeli, hogy az Egyesült Államok és a saigoni kormányzat ugyanilyen módon járjon el.

A Szovjetunió szilárdan támogatja a VDK és a DIFK politikáját, amely a párizsi megállapodás teljesítésére, a vietnami béke megőrzésére, Észak-Vietnamban a szocializmus építésére és arra irányul, hogy Dél-Vietnam fejlődjön a béke, a függetlenség, a demokrácia és a semlegeség útján, haladjon az ország békés újraegyesítése felé.

A Vietnami Dolgozók Pártja és a VDK kormánya támogatja a Szovjetunió tevékenységét, amely az SZKP XXIV. kongresszusa határozatainak megfelelően a béke és a nemzetközi biztonság megszilárdítására, a különböző társadalmi rendszertől államok közötti békés egymás mellett élés Lenin által kidolgozott elveinek megvalósítására, a függetlenségért, a társadalmi haladásért harcoló népek aktív támogatására irányul.

A két fél véleménye szerint a mostani viszonyok között különösen nagy jelentősége van a szocialista országok közötti összefogás és együttműködés minden módon való erősítésének, a szocialista világszervezet és a nemzeti felszabadítás erői között meglévő szövetség megszilárdításának, a kommunista mozgalom to-

vábbi tömörítésének a marxizmus-leninizmus és a proletár-internacionizmus elvei alapján. Az SZKP és a Vietnami Dolgozók Pártja kijelenti: megsokszorozzák hozzájárulásukat korunk minden békeszerető, antiimperialista erői összekovácsolásának ügyéhez.

A szovjet és a vietnami párt- és kormányküldöttség sokoldalúan megvizsgálva a Szovjetunió és a VDK kapcsolatát, nagy meglepéssel állapítják meg a szovjet–vietnami barátság és testvéri együttműködés szüntelen gyümölcsöző fejlődését a politika, a gazdaság, az ideológia, valamint a védelem területén.

A két fél megállapodott az alábbiakban:

- kiszélesítik különböző szinteken az SZKP és a VDP testvéri kapcsolatait, konzultációkat és véleményeserést folytatnak a kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdésekről;
- elősegítik a két ország gazdasági és műszaki együttműködésének további elmélyítését, beleértve a vietnami nemzeti káderek kiképzését a gazdaság, a tudomány és a technika helyreállításának és továbbfejlesztésének, a vietnami nép anyagi jóléte fellendítésének érdekében;
- ösztönzik a kapcsolatok fejlődését a két ország tudományos és kulturális intézményei, valamint társadalmi

szervezetei között, kicsérlik a szocialista és a kommunista építés során szerzett tapasztalataikat.

A VDK párt- és kormányküldöttségének látogatása idején elvi megállapodásra jutottak a tekintetben, hogy a Szovjetunió segítséget nyújt a Vietnami Demokratikus Köztársaságban a népgazdaság helyreállításához és fejlesztéséhez. A Szovjetunió kifejezte, kész helyreállítani azokat az objektumokat, amelyek a Szovjetunió segítségével épültek a VDK-ban, továbbá kész hozzájárulni új ipari vállalatok, ezen belül Észak-Vietnam szocialista iparosításának fejlesztését elősegítő hidroelektromos vállalatok létesítéséhez. A Szovjetunió 1974-ben olyan különböző ipari és mezőgazdasági berendezéseket, közlekedési eszközöket, közszükségleti cikkeket és élelmiszereket szállít a VDK-nak, amelyek a lakosság ellátásának biztosításához és a népgazdaság helyreállításához szükségesek.

A Vietnami Dolgozók Pártja Központi Bizottságának és a Vietnami Demokratikus Köztársaság kormányának nevében Le Duan és Pham Van Dong hivatalos látogatásra hívta meg a Szovjetunió párt- és kormányküldöttségét. A látogatást köszönettel elfogadták.

DIFK-javaslat a tűzszüneti egyezmény végrehajtásának meggyorsítására

Saigon területszerző akciói Kontum és Xuan Loc térségében

Vo Dong Giang ezredes, a kétoldali katonai vegyes bizottság DIFK-tagozatának helyettes vezetője a Nemzetközi Ellenőrző és Felügyelő Bizottság elnökéhez intézett jegyzékében bejelentette, hogy a saigoni kormányzat fegyveres erői sorozatosan területszerző hadműveleteket indítanak Quang Nam tartományban, a DIFK ellenőrzése alatt álló területek ellen. A jegyzék kéri a NEFB-t, hogy vizsgálja ki a saigoni fegyveres erőknek a tűzszünetet megsértő akcióit.

Giang ezredes sajtóértekezleten ismertette Hoang Anh Tuan tábornoknak, a kétoldali katonai vegyesbizottság DIFK-tagozata vezetőjének a saigoni felé eljuttatott sürgős javaslatát, amelynek a jelenlegi helyzet súlyosbításának megelőzését és a tűzszüneti egyezmény végrehajtásának meggyorsítását célozzák. A javaslatok értelmében a két fél katonai parancsnokai azonnal elrendelnék a harcok beszüntetését, elsősorban — a sajtóértekezleten is felsorolt — legveszélyesebb pontokon. Utasítást adnának a közvetlen harc érintkezésben levő csapatok parancsnokainak, hogy találkozzanak, s együttesen vegyék elejét a további konfliktusoknak.

A nyugati hírügynökségek jelentéseiből kitűnik, hogy a saigoni alakulatok folytatták a felszabadított területek ellen Kontum térségében már napokkal ezelőtt megindított akciókat és Saigontól északra, Xuan Loc térségében sem szüntették be területszerző akcióikat. Mint Vo Dong Giang ezredes említett sajtóértekezletén megerősítette, ez utóbbi hadműveleik miatt a DIFK

kénytelen volt elhagasztani annak a két kanadai tisztnek a szabadon bocsátását, akiket azért vettek őrizetbe, mert június 28-án illetéktelenül behatoltak a DIFK ellenőrzése alatt álló területre.

Bui Thanh Khiet, a kétoldali katonai vegyes bizottság DIFK-tagozatának szóvivője beszámolt róla, hogy a saigoni haderők visszaélnék a kanadaiak szabadon bocsátására kidolgozott tervekkel. Már egy héttel ezelőtt, amikor először kellett volna a kanadaiakat szabadon engedni, egy saigoni gép követte a NEFB számára fenntartott légifolyosóban az értük küldött helikoptereket, majd az így végzett légi felkerítés alapján két nappal később a saigoni tűzvédelem ágyútűzrel zúdított a területre. A tűzvédelem tevékenység azóta sem szűnt meg, söt, szárazföldi és légi műveletekkel párosítva, fokozódott.

Bonn tárgyalni akar a VDK-val a diplomáciai kapcsolatok felvételéről

A bonni kormány ülésén felhatalmazta Walter Scheel külügyminisztert: tegyen javaslatot a VDK kormányának, hogy kezdjenek tárgyalásokat a két ország diplomáciai kapcsolatainak felvételéről.

Ami Scheel washingtoni tárgyalásait illeti, amerikai politikai körökben úgy vélekednek: az NSZK megértőbb partnernek bizonyult a franciáknál. Scheel és Kissinger amerikai nemzetbiztonsági főtanácsadó megbeszélésein — az AP amerikai hírügynökség szerint — „teljes egyetértés”

A Francia Köztársaság miniszterelnökének magyarországi látogatása

Fock Jenőnek, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa elnökének meghívására Pierre Messmer francia miniszterelnök 1973. július 18. és 20. között hivatalos látogatást tett Magyarországon.

Messmer miniszterelnököt, akit elkísért Michel Jobert külügyminiszter, fogadta Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára és Losonczy Pál, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke. Tárgyalásokat folytatott Fock Jenővel, a Minisztertanács elnökével. A tárgyalásokon részt vett Michel Jobert és Péter János külügyminiszter, valamint a két küldöttség tagjai.

A tárgyalások szívélyes légkörben folytak le, és azt mutatták, hogy a két kormány vezetői sok kérdésben nagyon közel állnak egymáshoz. A két fél áttekintette a nagy nemzetközi problémákat és megvitatatta a kétoldali kapcsolatokat.

Meglepetéssel nyugtázták, hogy megnyílt az európai biztonsági és együttműködési értekezlet, és kifejezték azon szándékukat, hogy aktívan hozzá kívánják járulni az értekezlet második szakaszának munkájához.

Megvizsgálták a közel-keleti és a délkelet-ázsiai helyzetet is. A két fél ismételtén kifejezte azt a véleményét, hogy a közel-keleti válság rendezésének az Egyesült Nemzetek

Szervezete Biztonsági Tanácsának 1967. november 22-i határozatán kell alapulnia. Vietnamban illetően egyetértettek abban, hogy a párizsi megállapodások végrehajtásával kell biztosítani a béke helyreállítását.

Örömmel állapították meg, hogy kedvezően fejlődnek a Franciaország és Magyarország közötti kapcsolatok. Az utóbbi évek során nőtt a kereskedelmi forgalom a két ország között, haladás történt a gazdasági és ipari együttműködés terén. Kifejezték szándékukat, hogy tovább fokozzák az árucserét és az ipari együttműködést, keresve a megfelelő eszközöket, különösen batorítva a két ország ipari vállalatának és szerveinek kezdeményezéseit. Kifejezték, hogy a hagyományos barátság szellemében fejleszteni kívánják a két nép közötti kapcsolatokat és cseréket.

A francia miniszterelnök és a magyar kormány elnöke megállapodott abban, hogy minden lehetséges területre kiterjesztik a két ország közötti együttműködést. E tekintetben Pierre Messmer magyarországi látogatása a francia-magyar kapcsolatokat fontos álmomás jelenté.

A francia miniszterelnök meghívta a magyar kormány elnökét, hogy tegyen hivatalos látogatást Franciaországban. Fock Jenő a meghívást örömmel elfogadta.

A francia-magyar gazdasági kapcsolatok alakulása

Franciaország és Magyarország gazdasági, műszaki, technikai kapcsolatai számottevő mértékben fejlődtek ugyan, de még bőven vannak kihasználatlan tartalékok és lehetőségek. Franciaországnak az európai szocialista országokkal — ez természetesen hazánkra is érvényes — kialakított kereskedelmi-gazdasági kapcsolatai korántsem játszanak olyan kivételes és megbecsült szerepet kontinensünkön, mint a politikaiak.

Mindkét ország gazdasági szerkezetében nagy a mezőgazdaság szerepe. Ez nem ösztökéli fejlődésre a külkereskedelmet, különösen nem a magyar exportot, amelynek több mint a fele agrártermékekből áll. Emellett a Közös Piac mezőgazdasági proteccionista politikája (amelyből éppen a franciák húzzák a legnagyobb hasznot) magas vámtételekkel, különféle korlátozásokkal nehezíti a magyar mezőgazdasági kivitel Franciaországba.

Hogyan lehet továbbfejleszteni az árucserét a műszaki-technikai együttműködést a két állam között? Az európai enyhülés folyamata, a politikai „időjárás” kedvező feltételeket teremt mindehhez. Megvannak az intézményes keretek is, hiszen 1968 óta működik a francia-magyar gazdasági és ipari együttműködési vegyes bizottság, a két ország kereskedelmét pedig hosszú lejárati árucseré-forralmi megállapodás szabályozza. A két ország ipari

(annak is a korszerű ágazatai) jelenthetik a továbblépés legígéretesebb lehetőségét. A fejlődés csirái már megjelentek, hiszen gyakorlatban működik már például a két ország közös számítógép-programja, ezenkívül a színes televízió-technikában (a francia Secam-rendszert alkalmazzuk), az alumíniumgyártásban, a kőolaj- és gáziparban gyakorlati szintű az együttműködés.

Ipari együttműködési megállapodásokkal — nemcsak magasabb, ágazati szinten, hanem vállalatok, kis üzemek között is — könnyebb áthidalni a francia és magyar ipar különböző szektorai között az előbbi javára mutató bizonyos mértékű különbséget. Ily módon korszerűsíteni lehet a magyar export szerkezetét, vagyis a mezőgazdasági eredetű rész mellett nagyobb teret juttatni az iparcikkeknek, a műszergyártás, a gépipar, az elektronikai ipar termékeinek. Az elvégzendő munka itt sem kevés, hiszen az ipari kooperációs ügyletek — éppen sokféleségük miatt — nagy tájékozódás, felmérés, kutatótevékenységet igényelnek.

Mindemellett mezőgazdaságunk termékei még hosszú időn át franciaországi exportunk legnagyobb tételét alkotják, tehát feltétlenül szükséges, hogy a közös-iaci tagságból adódó, meglévő különböző behozatali korlátozásokat francia partnereink megszüntessék.

Bizonytalanság az amerikai gazdaságban

Borúlító szakértői vélemények

Áremelkedések, infláció, növekvő szociális feszültség, a Watergate-botrány miatt a kormányzásban tapasztalható bizonytalanság jellemzi az Egyesült Államok belpolitikai és gazdasági helyzetét.

A Nixon elnök által 1971-ben meghirdetett inflációellenes gazdasági politikának már három szakasza zárult le, lényegében minden jelentősebb eredmény nélkül. Az árak befagyasztása nem tudta megállítani az inflációs folyamatot. A tavalyi áremelkedési hullám, amely alatt az élelmiszerárak 22,4 százalékkal emelkedtek, tovább tart. Különösen érezhető az infláció és az üzemanyagnál. Az olcsóbb hússokból, amelynek az árát szigorúan ellenőrzik, hiány van, eltűnt az üzletekből.

Ez, az itt eddig ismeretlen jelenség a kezdeti csodálkozásból kezd politikai feszültséggé válni. A háziasszonyok tiltakozó mozgalmat szerveznek a gyorsan emelkedő húsárak miatt, az autósok pedig — s itt gyakorlatilag mindenki az — az emelkedő benzinarák, de főleg a benzinhány miatt. Az utolsó két hét átlagában — a hétvégi napokon — Washingtonban és környékén a

benzinkutak 77 százaléka volt zárva. Az országos átlag ebben a vonatkozásban 53 százalék volt.

Az elnök gazdaságpolitikájának most kezdődő negyedik szakasza iránt még a szakértők körében sincs bizalom. Úgy vélik, hogy a dollár nemzetközi helyzetének romlásával mind nehezebbé válik a szükséges olaj és más nyersanyagok beszerzése, amely biztosíthatná az ipari termelés zavartalanását és az eddigi magas életszínvonalat.

Gazdasági szakértők súlyosnak minősítik a helyzetet, és a kilátásokat a következőkben foglalják össze:

Az infláció tartós marad; az élelmiszerárak növekednek, az üzemanyagihiány súlyosodik; a gazdasági pangás fokozottabban hat a termelés, az elhelyezkedési lehetőség és a jövedelmek csökkenésére; az Egyesült Államok újabb exportpiacokat veszít el; újabb zavarok várhatók az amerikai gazdaság számára szükséges nyersanyagok beszerzésében; tovább gyengül a dollár nemzetközi helyzete, amelynek újabb káros gazdasági és politikai hatása várható az Egyesült Államok számára.

Vendégünk: Pham Van Dong

A Vietnami Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagja, a VDK kormányának elnöke 1906-ban született, 1925 óta vesz részt a forradalmi mozgalomban. 1929 elején a Vietnami Forradalmi Ifjúsági Szövetség regionális végrehajtó bizottságának tagjává választották (a szervezet az Indokínai KP elődje), majd májusban a szövetség központi bizottságának tagja lett. 1929 júliusában letartóztatták és Con Dao szigetére száműzték.

A letartóztatásból 1936 júniusában szabadult, azonban a francia gyarmatosítók továbbra is szigorú rendőri felügyelet alatt tartották. 1940-ban illegálisan Kínába utazott, ahol Ho Si Minh elvtárs másokkal együtt megbízta, hogy térjen haza a forradalom előkészítésére és a Viet Minh mozgalom zászlóbontására a Kinával szomszédos tartományokban. A nemzeti kongresszuson, amelynek döntenie kellett az általános felkelésről és a Nemzeti Felszabadítási Bizottság megalakításáról, Pham Van Dong elvtársat beválasztották a Nemzeti Felszabadítási Bi-

zottságba, amely később ideiglenes kormányra alakult át. Az 1945. évi augusztusi forradalom győzelmé után a VDK megalakítása után pénzügyminiszterre nevezték ki. 1946 májusában a vietnami nemzetgyűlés Franciaországba látogató baráti delegációját vezette, 1946-ban a fontainebleau-i konferencián tárgyaló kormányküldöttség vezetője volt.

A nemzeti ellenállás idején Pham Van Dong elvtárs Dél-Vietnamban tartózkodott, mint a párt- és a kormány különleges megbízottja.

1947-ben az Indokínai Kommunista Párt (ma a Vietnami Dolgozók Pártja) Központi Bizottságának póttagjává választották, 1949-ben a párt- és tagja lett. 1949 augusztusában miniszterelnök-helyettesévé nevezték ki. 1951 februárjában a Vietnami Dolgozók Pártja alapító kongresszusán a politikai bizottság tagjává választották, ezt a tisztséget máig is betölti.

1954 májusában a genfi indokínai konferencián habdátási Bizottság megalakításáról, Pham Van Dong elvtársat beválasztották a Nemzeti Felszabadítási Bi-

A Szovjetunió sokoldalúan támogatja az arab népek harcát az izraeli agresszió ellen

Leonid Breznyev, az SZKP Központi Bizottságának főtitkára Moszkvában fogadta **Hafez Iszmáilt,** az egyiptomi elnök nemzetbiztonsági tanácsadóját.

A baráti és őszinte beszélgetés során a felek érintették a szovjet-egyiptomi kapcsolatokat további fejlesztésének kérdéseit, s foglalkoztak időszerű nemzetközi problémákkal. Ismételt hangsúlyozták a szovjet-egyiptomi barátsági és együttműködési szerződés kiemelkedő jelentőségét.

A beszélgetés során külön figyelmet szenteltek a közel-keleti térség jelenlegi helyzetének, valamint annak a további küzdelemnek, mely az igazságot rendezésért folyik a világnak ebben a részében. A Szovjetunió, a korábbiakhoz hasonlóan, abból az elvi álláspontból indul ki, hogy sokoldalúan támogatja az arab népeknek az izraeli agresszió ellen, a függetlenségért és a társadalmi haladásért folytatott igazságos harcát.

A Szovjetunió és az Egyiptomi Arab Köztársaság következetesen sürgeti, hogy a közel-keleti helyzetet a Biztonsági Tanács ismert határozata, valamint az ENSZ-közgyűlés ülészakainak határozatai alapján rendezzék. Úgy vélik, hogy a Közel-Kelet tartós és igazságos békéje változatlanul csakis abban az esetben érhető el, ha kivonják az izraeli csapatokat az 1967-ben megszállt összes arab területekről, ha tiszteltben tartják e térség államainak és népeinek, köztük Palesztina arab népének törvényes jogait.

Hafez Iszmáil az Egyiptomi Arab Köztársaság és Anvar Szadat elnök nevében háláját fejezte ki az SZKP-nak és a szovjet kormányoknak azért az állandó segítségért és támogatásért, amelyet Egyiptom és a többi arab ország kap ahhoz, hogy harcolhasson az imperialista izraeli agresszió ellen a megszállt arab földek felszabadításáért, valamint a Közel-Kelet igazságos békéjének megteremtéséért.

Watergate

Nixon tudtával magnetofonral rögzítették a Fehér Házban elhangzott beszélgetéseket

Az amerikai belpolitikát teljesen elzáró Watergate-ügyben újabb szenzációt keltő vallomás hangzott el a maratoni kihallgatást folytató szenátusi bizottság előtt.

Alexander Butterfield, aki négy éven át a Fehér Ház egyik helyettes tanácsadója volt, vallomásában közölte, hogy a Fehér Házban 1971 tavasza óta minden telefonbeszélgetést rendszeresen lehallgatnak és a Fehér Ház különböző tanácskozási ülésein lefolytatott beszélgetéseket magnetofonszalagra vették. Mindez Nixon elnök beleegyezésével és tudtával, közvetlenül az ő számára készült.

A Fehér Ház szóvivője az ügyet azzal magyarázza, hogy a „történelem számára” rögzítették a beszélgetéseket, amit egyébként már Johnson elnök idejében is alkalmaztak.

Ezek a „történelmi dokumentumok” most bombaként hathatnak. Ezekkel ugyanis esetleg bizonyítható, hogy

John Deannak mégiscsak igaz lehetett, amikor azt állította, hogy Nixon elnök tudott a Demokrata Pártnak a Watergate-en levő főhadiszállásán történt tavaly nyári betöréséről. Butterfield vallomása így veszélyezteti az elnök korábbi nyilatkozatának hitelességét és ellenében van **John Mitchell,** volt igazságügyminiszter múlt heti vallomásával, amelyben napokon át azt bizonyította, hogy az elnöknek nem volt tudomása sem a Watergate-betöréshez vezető politikai és kémkedési terrortól, sem az ügy eltussolására később szőtt leplezési akcióról.

Butterfield vallomása után a szenátusi Watergate-vizsgáló bizottság ismét követeli, hogy Nixon bocsássa rendelkezésére az ügy kivizsgálását segítő elnöki dokumentumokat. Az elnök ezek rendelkezésére bocsátását — akár csak a személyes tanúságtételét — eddig megtagadta.

Szíriai-izraeli összetűzés a frontvonalon

Összetűzés robbant ki a Golan-fennsíkon a szíriai hadsereg tankjai és izraeli egységek között. **Riad,** az Arab Liga főtitkára, ismét csúcsalálkozót sürget. **Arafat,** a PFSZ elnöke, a közel-keleti olajállamba, Kuvaitba érkezett.

A damaszkuszi rádió — adását megszakítva — közleményt ismertetett, amely szerint a szíriai hadsereg egyik harckocsisága a Golan-fennsíkon a tűzszüneti vonal mentén összetűzésbe keveredett izraeli egységekkel. Az incidens előzménye az volt, hogy az egyik harckocsi a sötétben letért a megadott útvonalról és a demilitarizált övezetben izraeli aknamezőre tévedt. A szíriai harckocsizók azonnal társuk segítségére siettek, és az ENSZ-megfigyelők ellenőrzése mellett visszahozták a harckocsit a veszélyes övezetből. Az izraeli állásokból közben tüzet nyitottak rájuk.

Mahmud Riad, az Arab Liga főtitkára a bejrúti An Naharnak adott nyilatkozatában ismét arab csúcsalálkozót sürgetett a tagországok előtt álló fontos döntések meghozatalára. Riad annak a féltelmének adott hangot, hogy

ha az arabok továbbra is cselekvésképtelenek maradnak, ismét Izrael veszi kezébe a kezdeményezést, mint a legutóbbi háború alkalmával is. A főtitkár rámutatott, hogy nem egy, hanem több csúcsalálkozóra volna szükség, mert közös megoldást kell keresni más problémákra is, például arra, hogy egyes arab országokban az olajjövedelemből nagy összegek halmozódtak fel, míg más országok krónikus pénzhiány miatt nem tudják végrehajtani fejlesztési terveiket.

Jasszer Arafat, a Palesztinai Felszabadítási Szervezet központi bizottságának elnöke Kuvaitba érkezett. Sajtónyilatkozatában kijelentette, hogy a palesztinai ellenállás helyzete javulóban van Libanonban. A palesztinai felszabadítási hadsereg egyik dandára jelenleg két-három hónapos kiképzésen vesz részt Irakban. Arafat elhatározta magát Burgiba tunéziai elnöknek egy palesztinai állam megalakításával kapcsolatos elképzeléseitől, és hangsúlyozta, hogy a palesztin mozgalom kitart eredeti, nem faji alapon álló államképzésével szemben.

Argentína „furesa válsága”

Letette az esküt az ideiglenes elnök

Az argentin kongresszus csaknem négyórás zajos vita után végül is elfogadta **Campanora** elnök és **Solano** alelnök lemondását. Az alkotmány értelmében ideiglenesen a képviselőház elnöke, **Raul Alberto Lastiri** vette át az elnöki teendőket ideiglenes ellátását, és nyomban le is tette az esküt. Az új ideiglenes elnök — az örsérváltás következő lépéseként — kijelölte az új kormányt is, amely gyakorlatilag azonos a régivel, csupán két tárca cserélt gazdát: a külügyminiszeri tárcát **Alberto Vignes,** a belügyminiszeri pedig **Bernito Llami** vette át. Az új ideig-

lenes elnök bejelentette, hogy haladéktalanul kiírja a választásokat.

Juan Perón rövid rádió- és televíziós beszédében köszöntö meg Hector Campanorának „rendkívüli tettét”, azt, hogy elnökjelöltséget vállalva, ismét győzelemre juttatta a peronista mozgalom, majd késznek mutatkozott a tényleges hatalom átadására is. Perón egyértelműen ugyan nem fogadta el az elnökjelöltséget, de egész beszéde ennek az elfogadásnak az óvatos körülírása volt. Kijelentette, hogy mozgalmát tiszteltben fogja tartani az alkotmányt.

Tovább zuhan a dollár értéke az NSZK-ban

Most már az sem lehetne megsejtik, ha Nyugat-Németország bejelentené, hogy egyetlen márkát sem hajlandó többé az amerikai dollárral adni. Ilyen és hasonló kommentárokkal és természetesen a legkülönbözőbb spekulációs elképzelésekkel figyelik a szakemberek az NSZK-ban az amerikai valuta kursjának példátlan „olvadását” a frankfurti és a többi nyugat-európai tőzsdén.

Miután a dollárért a New-York-i tőzsdén már csak 2,285 márkát adtak, a frankfurti devizapiacra is 2,29 márkára zuhan a dollár árfolyama. A különös és bizonyára mind szélesebb rétegeket nagyon komoly aggodalommal eltöltő áruházas folyamatban az a legérdekesebb, hogy az Egyesült Államok kormánya még

csak azt sem mondja, hogy aggasztja a helyzet, és gondolkodik a jelenség okán. Éppen ellenkezőleg! A washingtoni kormány bejelentette, hogy korlátozni fogja a Nyugat-Európába irányuló mezőgazdasági kivitel. Ez a bejelentés azt jelenti, hogy az Egyesült Államoknak ez az ágazatban sincs intézkedéseket hozni fizetési mérlegének rendbetételére. A dollár értékcsökkenésének türével pedig teljesen felborítja a tőkés országok közötti kereskedelmi verseny feltételeit. A mostani dollárárfolyam ugyanis a szakértők szerint az amerikai valuta alulértékelésével egyenlő, tehát gátat emel a nyugat-európai országok Amerikába irányuló exportja elé.

Carrero Blanco az új spanyol kormányfő

Továbbra is Franco marad az államelnök

Francó tábornok visszalépett, mint Spanyolország kormányfője, és miniszterelnökké Carrero Blanco tengeragyot nevezte ki.

Francó tábornok továbbra is államfő és a fegyveres erők főparancsnoka marad. Politikai megfigyelők Carrero Blanco miniszterelnökké történt kinevezését első lépésnek tekintik a 81 éves államfő visszalépése felé. A most kinevezett miniszterelnök már 1967 óta tölti be az alelnöki tisztséget. Hosszú ideje olyan személyiségnek tartják, aki a színpadok mögött irányította a kormányzat mindennapi ügyeit. A tengeragy Franco tábornok régi embere és odaadó híve.

Genfben megtartotta első ülészakát a szovjet-amerikai konzultatív bizottság

Genfben ült össze a szovjet-amerikai állandó konzultatív bizottság. A tanácskozást a Szovjetunió genfi állandó ENSZ-képviselőjének épületében tartották meg.

A szovjet-amerikai állandó konzultatív bizottság feladata, hogy előmozdítsa azokat a célokat és intézkedéseket megvalósítását, amelyeket a rakétaelhárító rakétarendszerek korlátozásáról és a támadó rakétafegyverek korlátozását szolgáló néhány intézkedésről 1972. május 26-án aláírt szovjet-amerikai szerződés, illetve a nukleáris háború kibeküzdésének megelőzéséről szóló 1971. szeptember 30-án kötött szovjet-amerikai egyezmény tartalmaz.

Vendégünk: Pierre Messmer

Pierre Messmer, a Francia Köztársaság miniszterelnöke 1916. március 20-án született Vincennesben. Tanulmányait Párizsban végezte, jogtudományból és a keleti nyelvek tudományából szerzett diplomát. A második világháborúban a szenegáli lövészek hadnagya volt. 1940 júliusában csatlakozott a De Gaulle vezette szabad francia erőkhöz. Az afrikai és az előázsiai francia gyarmatokon harcolt a fasiszták ellen. Az idegenlegió 13. dandárjában századparancsnokként különösen nagy érdemeket szerzett az afrikai Bir-Hakeim melletti csatában, Harcolt Olaszországban, Franciaországban és Németországban is.

A háború befejezése után magas állami tisztséget töltött be, 1958-tól többször volt hadügyminiszter Debré, Pompidou, illetve Couvre-Murville kormányában. Első kormányalakítási meg-

bízását 1972 júliusában kapta Pompidou elnöktől. Az 1973. márciusi parlamenti választások után a köztársasági elnök ismét őt állította a miniszterelnöki posztra. A Francia Köztársasággal való államközi kapcsolataink történetében az egyik legjelentősebb dátum 1968 márciusához fűződik, amikor Fock Jenő miniszterelnök hivatalos látogatást tett Franciaországban. Az ottani vezetőkkel folytatott tárgyalásokon mindkét fél kinyilvánította azt az óhajtát, hogy a gazdasági és kulturális kérdések felkarolása mellett kapjon nagyobb hangsúlyt a politikai együttműködés is több nemzetközi kérdésben. Egyben megállapodás született a legmagasabb szintű hivatalos látogatások gyakorlását illetően. Ennek jegyében üdvözölhetjük hazánkban Pierre Messmer francia miniszterelnököt.

ISMÉT A „VILÁG VÉGÉRŐL”...

SOPRONKŐHIDAI BESZÉLGETÉS

Ha a „jóbarátok helyett”...

A nevelői szobában a legfrissebb eseményről, a könyvtár átköltötéséről beszélgetünk. Újságolták, hogy a kölcsönzés módja is megváltozik. — Nem mindegy, hogy az ember kap egy könyvet, vagy pedig maga választhatja ki az olvasnivalót — mondja Zagya Lajos, aki régi „olvasó” Sopronkőhidán; rablásért ítélték el hét esztendőre. — Korábban ugyanis a kölcsönzési napokon ládákból hozták fel a könyvet a zárkákhoz. Kiszólunk, hogy milyen tárgyat kívánunk, s beadtak egy kötetet. Kéthetenként három könyvet olvashattunk.

A sopronkőhidai fegyházban tizenegyezer kötetes könyvtár áll az elítéltek rendelkezésére. Evente sokezer forintot költenek a könyvvállomány felújítására — a költségtérítésben tervezett fejlesztés mellett felhasználják azt az összeget is, amelyet a könyvterjesztő vállalat a vásárlások után visszaad.

Az olvasók többsége azok közül kerül ki, akik elítélésük előtt könyvbarátok voltak, és igénylik az olvasást. Amikadnak olyanok is, akik Sopronkőhidán kezdtek megbartokozni az irodalommal...

Burai Imre 18 éves volt, amikor ide került. Rablásért öt évre ítélték. Addig mindössze négy osztályt járt, azóta viszont megszerezte az általános iskolai végzettséget; nemrégiben vizsgázott jó eredménnyel a nyolcadikból.

— Azelőtt nem sokat törődtem a tanulással, meg az olvasással sem. Csavarogtam... Mint fiatalok, kétszer voltam Tökölön. Most talán másképp látom a dolgokat. Ha szabadulok, szakmát akarok tanulni. Az iskola mellett elcsúsztam a kötelező olvasmányokat olvastam, így például Jókait, Mikszáthot, Móricz Zsigmondot. Egyik legnagyobb élményem Móricz Légy jó mindhalálig című könyve volt. Természetesen szívesen olvasok szórakoztató irodalmat is: most fejeztem be Munkácsy életét.

Sebestyén Attilát négy évre ítélték lopásért. Gyerekkora óta rendszeresen olvas, s most örül, hogy böngészhet majd a polcokon...

— A könyvtár választéka rendkívül gazdag — mondja — a klasszikusoktól a legmodernebb irókig minden megtalálhatunk. Én nagyon szeretem a mai magyar irodalmat és a második világháborúval foglalkozó könyveket.

— Egy zárkában vagyok Sebestyén Attilával — kapcsolódik a beszélgetésbe Varga László, aki csalásért tölti nyolcéves szabadságvesztés-büntetését. — Hasonló az izlésünk, így rendszeresen cserélünk könyvet, és megbeszéljük az olvasottakat. A könyv engem pihentet, szórakoztat, és segít elviselni a büntetést is...

— Ezért hiányzott nagyon — szól Zagya Lajos —, amikor hat héti szünetelt a könyvtár. Szerencsére olvashattuk azokat a könyveket, amelyeket vásároltunk. Amióta itt vagyok, legalább huszonöt-harminc könyvet vettem már.

— En elsősorban a kalandos könyveket szeretem, azokat is vásárolok — mondja Dönczö László, aki csalásért, okirat-hamisításért került három évre Sopronkőhidára. — Sok könyvem van odahaza, hiszen, ha felesleges pénzem volt, azt könyvre költöttem.

A negyedévenkénti könyv-vásár mindig nagy esemény. Ilyenkor kétszáz forintig „költhetnek” az elítéltek. Tavaly Sopronkőhidán 240 ezer forintért vásároltak könyvet. S erre joggal büszkék, hiszen a saját célra fordítható havi száz forintot költhették volna teljes egészében cigarettára, élelmiszere vagy más dolgokra is, ők azonban

„tartálékolták” pénzüket az irodalomra...

— A könyv szórakozva tanítja az embert — fogalmazza meg a lényegét Sebestyén Attila. — Én gyakran leteszem a könyvet olvasás közben, s elgondolodom, egyetértek-e az íróval, azzal, amit mondani akar. Ha jó aforizmat találok, mindig felírom... Hozzám Kolozsvári Grandpierre Emil gondolatvilága áll a legközelebb. Olvasom Fehér Klára, Szilvási és Berkesi könyveit is. Berkesinél a témakör mindig izgalmas, a megírása számomra sablonosnak tűnik. Szilvási könyveiben a társadalomkritikát szeretem. Meg kell mondanom, hogy Passuth könyveit elvontnak tartom. A Kutatóórok című regényéhez például szótárt kellett volna használnom, hogy igazán értem.

— Erre többen bólogatnak, azután Burai Imre megjegyzi: — Akkor olvas az ember szívesen egy könyvet, ha beleélheti magát a főhős életébe. Ha nem is teljesen, de mégis azonosul vele. Mindannyiunkat érdekelnek például a börtönről szóló könyvek, hiszen annak egy változatát átéljük mi is. Sebestyén Attila egyetért vele.

— Van időnk gondolkodni mások sorsán és saját életünkön. Sokat hasznosíthatunk abból, amit elolvastunk. Persze azért nem csupán a könyvek befolyásolják az embert...

— Bizony nem — szögezi le rezignáltan a zárkatárs, Varga László. — Kint nem is gondol arra az ember, hogy a „jóbarátok” helyett a könyvekre hallgatunk volna, talán nem Sopronkőhidán beszélgetnénk!

OLVASÓ AZ OLVASÓNAK

Az újságban az újságról

A sopronkőhidai fegyházban az egyik szép nyári délutánon szokatlan parancsszavak hangzottak fel:

— Egyes zárkától a tizesig, sorakozó! Irány a tanterem!

Majdnem mindenki csodálkozva forgatta a fejét, vajon miért adták ki váratlanul, ebben a szokatlan időben, napirenden kívül ezt az utasítást?

Nem kellett sokáig várni a válasza: ezúttal a szerkesztőség munkatársai egy nagyobb csoportnak a Heti Híradóról alkotott véleményére voltak kíváncsiak.

Az első néhány percben kicsit feszült volt még a légkör, de — ahogy mondani szokás — hamar „megtört a jég”. Előkerültek a cigaretták, és a gomolygó füstfelhők mögül máris jelentkezett a második felszólaló is (az elsőre még később visszatérünk):

— Először a bennünket érdeklő, helyesebben a rólunk szóló cikkekhez szeretnék hozzáfűzni néhány gondolatot. Szerintem egyes bv. intézetek túl sokat, másokkal aránytalanul keveset foglalkoznak az újság. Nem tudom, másutt hogy érzik, de engem eddig is érdekelték, ezután is érdekelnének az elítéltekről szóló írások. Egyrészt érdekesek, mert, hogyan is mondjam, az elítéltekről függetlenül, másrészt pedig az ember okul egy-egy példából.

— Sokan kételkednek ebben, azt mondják, ezeket a cikkeket nem érdemes elolvasni, mert úgyszólván elítéltekről szóló hírek, és ami a javára szólna, az nem jelenik meg! — szökött közbe valamelyikünk.

— Az önk célja, hogy segítsenek bennünket, megpróbáljanak visszavezetni. Már akit lehet, akin még fog a szép szó. Részemről nem értek egyet ezzel a felfogással, amit említett az előbb!

A hátsó sorban erősen intgetett valaki:

— En azt hiszem, meg tudom magyarázni, miért nem olvassák meg azokat a cikkeket, amelyekről jó néhányszor rajtam is erőt vett már valami rossz érzés, amikor kezemből került egy olyan elítéltről szóló riport, akivel találkoztam másik bv. intézetben. Tudtam, ő közben szabadult, és az újságban újra hallok róla. Mindig az jut az eszembe: én is így járhatok?! Hiába kerülök vissza a kinti életbe, megint ide juthatok? Az előző felszólaló közölte, hogy tőle tulajdonképpen „elvteltük a szót”, még nem fejezte be mondanivalóját:

— Szívesen olvasom a sportoldalt. Sokrétűbb lett, szí-

nesebb, mert nemcsak a labdarúgásról tudósít, hanem a többi sporteseményről is. Nemcsak a foci létezik a világon! Az utolsó oldal... Nem tudom, mi a szakszerű elnevezése?

— Belpolitikai oldal.

— Szóval, akkor a belpolitikai jó, csak kevés benne a budapesti anyag.

Egy pillanatra megállt, máris három kéz emelkedett a levegőbe. Mi ennek mindannyian őszintén örültünk, sőt, az igazat megvallva, nem is számítottunk ilyen lelkes vitára. Az eddig beszélő azonban még mindig nem fejezte be:

— A cikkek hangvétele és témaköre is megváltozott. Itt volt a KÖFÉM-ben például Győrke esete. Megmutattak mindent körülötte, és annál is inkább tudtunk követni mindent, mert a Könyvjémmű is ismerős hely a számunkra. Szeretnénk, ha meglátogatnánk időnként olyan, hozzá hasonló, „elvezett” embereket és beszámolnának a sorsukról. Igaza volt az elítéltekről, rossz az ilyen írásokat olvasni, de... tanulságos.

— Másnak is hogy még mondanivalót? — szökött közbe mosolyogva a nevelőtiszt.

— Igen... persze. Köszönöm szépen.

Az első sorban egy öszülő, idősebb elítelt már régen szeretett volna szóhoz jutni.

— En a külpolitikával kezdem. Megváltozott a ritmusa. Sokkal több mindenről ad hírt. Ennek épp úgy megvan a hátránya, mint az előnye: sokkal több a hír, de nehezebb is követni az eseményeket. Nem lehetne időnként részletesebben foglalkozni az eseményekkel, vagy nagyobb terjedelemben közölni híreket?

— Nekünk választani kell: vagy kevesebb hír bővebben, vagy több szűkebben. Ugyanakkor sokan vannak olyanok is, akik inkább csökkenteni szeretnék a politikai írások számát, terjedelmét.

Egy viszonylag fiatal, köpös „kritikus” következtett: — Szeretnék tudni, ha valaki szeretne beilleszkedni a társadalomba, talál-e olyan helyet, ahol befogadják? Nem lesz-e baja a többiekkel? Sok nálunk az elszakadt életfontól ember, a súlyosan beteg elítelt, akinek a sopronkőhidai szabaduláson kívül még jó néhány gondtal meg kell küzdenie! Van egy elítéltekről szóló cikk, amelyben az elítéltekről ritkán adnak hírt. A zenei-képzőművészeti rész talán lehetne egy kicsit alacsonyabb szintű, közhelyesebb, mert egy-egy kulturális szakfelfejtést nem mindenki ért meg!

Egészen más témáról beszélt a következő felszólaló: — Az utógondozásról kevés anyag jelenik meg. Nem az elvi részt értem ezen, hanem azt, hogy hol vannak azok a munkahelyek, közösségek, ahol meg tudunk maradni?! Nyolc napon belül kötelező az elhelyezkedés, de a magunk erejéből nehéz megfelelő találni, kevés az ötlethez. Sok vállalatnál, igaz nagyon tapintatosan, elküldik a jelentkezőt, hiába szeretne munkába állni...

— Persze ennek is van oka: nem egy szabadult jelentkezett annál a tisztviselőnél, aki aztán csak egy-két napig,

PARANCSNOKI KIHALLGATÁSON

Kevesebb fegyelmezetlenkedő, de...

Sopronkőhidán az utóbbi időben jelentősen csökkent a fegyelmi fenyegetések száma. Egy-egy parancsnoki kihallgatáson jóval kevesebb elíteltnek kell megjelenni, mint korábban. Még mindig gondot okoz azonban — mint erről az egyik legutóbbi fegyelmi kihallgatás is meggyőzőtt —, hogy egyes elítéltek rosszul dolgoznak. És akad azért még probléma is...

Tóth István például azért kapott fegyelmi lapot, mert selejtet gyártott a szövűzemben. Azzal védekezett, hogy nem tud odafigyelni. Ezt cáfolja, hogy egy éve még 200 forint jutalmat kapott jó munkájáért. Most fenyegetésképpen ebben az évben nem kaphat csomagot.

Ambrus Antal is selejtet gyártott, ám a kárterítési jegyzőkönyvet nem akarta aláírni, sőt csodálkozik, hogy

fegyelmi fenyegetést kap. A saját célra fordítható kereset csökkentésével büntették meg. Főnagy Tibor az idén áprilisban kapott 200 forintot jó munkájáért. Úgy látszik, nem tudta mire költeni a pénzt, mert alkatrészeket „vásárolt”, és rádiót készített magának. Egy fél évre neki is 30 forintba mérsékelték a havonta felhasználható pénzt. Gondolkozhat rajta, megérte-e, hiszen négy év óta semmi kifogás nem volt ellene!

Rák József többször jelent meg 29 hónap alatt fegyelmi kihallgatáson, rendszerint rossz munkájáért. — „Úgysem tudnak velem mit csinálni” — mondja dacosan. Hat napot tölt majd a sötétzárkában...

Oana Ferenc halmozza a fegyelmi vétségeket. Az egyik nap megfenyítették — két hónapig 30 forintba csökkentették a saját rendelkezésű pén-

zét — ez azonban nem tartotta vissza az újabb fegyelmezetlenségektől. Kijelentette, hogy nem tud dolgozni, mert beteg. Az orvos ezt nem erősítette meg; tíz nap szigorított magánzárkával büntették.

A notórius fegyelmezetlenkedők közé tartozik Szűcs Gyula is, akit azért rendelték kihallgatásra, mert a sélán beszélt. Amikor figyelmeztették, így válaszolt: „Nem tudnak mást, csak fegyelmi lapot adni!” — S mindezt három héttel a szabadulása előtt teszi...

Kulak Lászlóval egy év óta nem volt semmi baj, sőt, jutalmat is kapott. A bizalmat azonban elítségelt: ecetsavat találtak nála, amelyből — elmondása szerint — szódabikarbónát akart csinálni. Három hónapig bűnhődik a kiéteztetés csökkentésével.

Orgonás Jánost azért rendelték fegyelmi kihallgatásra, mert rágalmazta egyik elítelttársát, a brigádvezetőt. — Egy hónapja került ide, s máris a sötétzárkával „ismerkedik”...

A fenyegetések kiszabásánál mindig figyelembe veszik az elítelt eddigi magatartását: megtévedt csupán, vagy pedig rendszeres részvevője a fegyelmi tárgyalásoknak. A büntetés mértéke ehhez igazodik. — Az a tény azonban, hogy csökkent a fenyegetések száma Sopronkőhidán, azt bizonyítja, hogy egyre többen látják be: sajtát kárultra cselekednek, ha nem próbálnak alkalmazkodni.

— S —

„VÖRÖS HAJÚAK

Levelt kaptunk Sopronkőhidáról, amelyben szomorú s egyben komikus eseményről tudósítanak: néhányan, köztük meglelt emberek, családok apák, vörösrre festették a hajukat.

Ottjártunkkor még valamennyien a szigorított zárkában gondolkodhattak rajta: miért is tették? A kihallgatás alkalmával ugyanis épp úgy, mint később, nem tudtak elfogadható választ adni erre a kérdésre. Berki Ede, a hajfestés „értelmi szerzője” is arra hivatkozik, amire a többiek, hogy „rábeszítették”. Orsós Imre ötgyermekes családapa azt mondja, azért kente be a fejét hipperollal, hogy ne legyen korpás a haja. Orsós Dezső azzal védekezett: nem tudta, hogy vörös lesz a haja; mondták, hogy kenje be, bekenete.

Annai bizonyos, hogy valamennyien szegyenkezve gondolkodnak a legközelebbi beszélőre, és félnek a felelősséggel való találkozástól, hiszen fordított esetben ők is magyarázatot kérnének az asszonytól.

A többi elítelt negatívan értékeli azok cselekedését, akik ilyen gyerekes módon viselkedtek. Ezt igazolja a bekiűldött levél hangneme is. Úgy tűnik azonban, hogy a tettesek tulajdonképpen át sem érezték, milyen veszélynek tették ki önmagukat és egymást, s milyen könnyen válhatott volna tragikussá ez a „szépitkezés”.

Berki Ede a szövűzem előkészítőjében anyagmozgató, innen szerzte a hipperollt, amellyel felelőtlenül veszélyeztetette a többiek életét. Húsz napig bűnhődik tetteért. Társai tíz nap szigorított zárkát kaptak. A hajfestők jórészt az egyébként — noha hosszabb ideje töltik szabadságvesztésüket Sopronkőhidán — az első fenyegetés. Reméljük, elgondolkoznak rajta: megérte-e...

— I —

„Gyerekek, mit csináltok!?”

Az ajtófélfába egy szöveget vertek, erre akasztották rá a zakusasztott papírt. A papíron a tárgyalás időpontja, a vádlottak neve és a bűncselekmény megnevezése: nyereségvágyból elkövetett emberölés...

A legembertelenebb bűncselekmény: emberi életet vesz el. — És nem a kitörő indulat ölt, nem az agyat elborító vér fosztotta meg emberiségüktől a vádlottakat.

A vád így szól: Nyereségvágyból elkövetett emberölés... — Ilyen érzésekkel nyitottam be a tárgyalóterembe; vad, pénzért gyilkoló, mindenre elszánt embereket vártam.

A vádlottak padján, az örök között két riadt szemű kislány ült. A gyilkosok...

„Valóban megvertük...?”

Halk, de határozott kopogtatás.

— Jónapot kívánok... fiatalok Kerpács János előzetes, tisztelettel...

Szemei élénkek, értelmesek. A beszéde is.

— Anyám beteg, apám a fsz-ben dolgozik. Négyen vagyunk testvérek. Egy szobakonyhás lakásban lakunk. Testvéreim a téglagyárban dolgoznak, én is ott dolgoztam, amíg le nem tartóztatnak...

— Laci a barátom, de az unokatestvérem is. Az ő anyja és az enyém, testvérek. Mindig együtt voltunk. Aznap is hozzájuk mentem, Lacit akartam bevinni a téglagyárba, dolgozni. Koppányszántó és Szakcs között van az a pince. Ismerős volt az az ember, meg esett is a hó, hideg volt, mondtam Lacinak, hogy menjen be, kérjen cigarettát. Laci nem jött vissza, így én is bementem. — Ninccsen cigarettát, de borral szívesen megkínállak benneket, mondta az öreg... Úgy két liter bort ihattunk...

— Nem volt égető szükségünk pénzre. Eladtam a gitáromat, és aznapra ígérték a pénzt érte. És nem is emlékszem, hogy kerestük volna a pénzt. Azt tudom, hogy Laci kirántotta, vagy véletlenül kiökte az egyik hordóból a dugót és Pista bácsi kiabálni kezdett...

— Másnap tudtam meg, hogy meghalt... Otthon kérdeztem Lacitól, hogy valóban megvertük az öreget, vagy csak álmotadtam? Nagyon ittas voltam... Azelőtt ritkán ittam, apám szokott inni. A beszélőn azt mondta, látod, hiába beszéltem, hogy ne csavarogj! Ez lett a vége... Öt-tíz évre számítok...

„Szégyen, hogy gyilkos vagyok...”

— Koppányszántón, a faluban lakunk, a magyarok között. Kilencen vagyunk testvérek, huszonkét éves a legidősebb, hat éves a legfiatalabb. En tizennégy éves vagyok. Csak három osztályt végeztem, mert nagyon kellett a pénz... Meg nem is volt kedvem az iskolához... Apám összeállt egy nővel, gyerektartást sem fizet. Én nem is beszélék vele!

— Jancsival mindig együtt voltam. Anyám úgy gondolta, hogy a Jancsi csal el, az ő anyja meg engem okolt... Nagyon szégyellem magam, hogy egy embert megöltem! Szégyen, hogy gyilkos vagyok, az emberek nem fognak beszélni velem...

— Jancsi mondta, hogy van pénz Pista bácsinak. Húsz forintot kértünk tőle Mesélte, hogy délelőtt adott százat egy nőismerősnek... Meg leveleket mutogatott... Belevittem a zsebébe is: én egy zsebkendőt és húsz fillért

találtam... Először Jancsi ütötte meg, aztán én... A préházban már karóval ütöttük, a végén én még lakattal is megütöttem...

— Másnap délután tudtam meg, hogy meghalt. Előtte mondtam Jancsinak, hogy a sok ütéstől lehet, hogy meghal... Én tiz-tizenkét évre számítok...

Szarkali László a bűncselekmény elkövetésekor hat nappal lépte túl a „vétőképesség” határát — vagyis hat nappal múlt akkor tizennégy éves...

„Nekem nem mondott semmit...”

A vádlottak padján, az örök között két riadt szemű kislány ül. A gyilkosok...

— A legsúlyosabb bűncselekmény minősített esetét követték el... — Az ügyész szavait néma csönd követi. — Tettük közel állt ahhoz, hogy különös kegyetlenséggel elkövetett emberölésnek minősüljön... A szándék erőssége is súlyosbító körülmény: az elsőrendű vádlott megkísérelte a hatóság félrevezetését is, sőt, hamis tanúzásra akarta rábíri egyik rokonát... Ittas állapotokról ők is tehetek... — Az ügyész a maximumot megközelítő büntetés kiszabását kérte a bíróságtól...

Kerestem a két fiúban a „vilkost”; kerestem valami apró jelet — talán az embertelenség jelet — az arcukon. Semmit sem találtam. Csak két ijedt szemű cigánygyereket... — És a gyilkosok elleni dühöt sem éreztem, eddig...

A bíróság a két kiskorú törvényes képviselőit — az édesanyákat — is meghallgatta.

— Jó volt a gyerek, soha semmi baj nem volt vele, szerették a tanárok is... Rá voltunk szorulva a fizetésére, azért maradt ki a nyolcadikból. Szófogadó gyerek volt, otthon nem ivott.

— A fiának, Kerpács Jánosnak már kisebb lopásai is voltak! — szölt közbe a bíróságnak.

— Erről én nem tudok...

Nemcsak erről nem tudott — talán nem is ismerte a gyereket... A pedagógus jellemzése szerint: „Ingerszegény környezetet tekintve meglepően értelmes, érdeklődő. Reakciói gyorsak, jó kombinatív képességgel rendelkezik.”

VÁLASZOLJ, ANYÁM!

Anyukám, ha Apám kérdelem, Miért leszel bánatos? Talán azért, mert nem értem Azt hogy él, azt tudom Tőled, Miért vigyázol feltöbbször rám, Mint eddig tetted énelem? Am ez nem baj, de az hiányzik, Hogy Apu nincs már rég velem!

Látod, anyú, megint hallgatsz, Könny is van a szemeden. Ezen túl már mindig így lesz? Kérlek mondjad meg nekem! Kicsi vagyok, nem értem, hogy Rossz neked, ha kérdezem? Pedig, ha most válaszolnál, Oly jó lenne énekedem!

Gyerekek az iskolában Sokszor kérdik tőlem ám, Mi van az én apukámmal, Miért nem szólok róla már? Szám azonban néma marad, Nem tudok rá felelni, Mert az én apukámmal Nem lehet dicsekedni...

Azt hogy él, azt tudom Tőled, Meséltél is róla már? Azt is, hogy sokat vitt sétálni, Mindezt Tőled tudom. — Bár Egyszer azt mondtad, katona, Máskor meg, hogy hajózik; De hogy miért nem tölti soha velünk, Mint más apa, az estét?... Kérlek, ezt is mondd még el!

Speigl György elítélt
Bp.-i Fegyház és Szig. Börtön

Szarkali Lászlóról rosszabb a vélemény: dacos, ellenséges, agresszív... „Tudtuk, hogy lop, de nem tudtuk bizonyítani” — írta a pedagógus. Az iskolában verekedett is...

— Nem tudok róla — jelentette ki az édesanyja —, nekem nem mondott semmit, mert félt tőlem...

Lassan kezdtem megérteni saját kétkedésemet; az út, amely a préházhoz és a hetvennyolc éves Ilia István megöléséhez vezetett, nem Koppányszántó határából indult — hanem sokkal előbből. Az „ingerszegény környezetből”, a bensőségebb családi kapcsolatok hiányából...

„Ha olyan roppant agresszívek...”

— Ha elhatározták volna, hogy mindenáron megszerzik a pénzt, akkor meg is szereztek volna. Ha olyan roppant agresszívek, akkor nem ijedtek volna meg attól, hogy a sértett vérzik, és nem menekültek volna el anélkül, hogy zsebeit átkutatták volna... — mondta védőbeszédében az elsőrendű vádlott ügyvédje.

— Gyerekek, mit csináltok!? — kiáltotta az öregember, amikor a két vádlott karókkal ütni kezdte.

— Hörgött és véres volt — mondta az egyik vádlott —, nem mertünk hozzányúlni...

Az áldozat belső zsebében lapuló nagyobb összeg ott is maradt. Sőt, a zsebrek szatvra is... Menekültek borzalmas tettük színhelyéről.

— Ittasak voltak, ez igaz, s az is, hogy önhibájukból ittasodtak le — fűzte tovább gondolatait a védő —, de egészen fiatalok, és így befolyásolhatóbbak is! Így kell tekinteni a leltasodást is! A sértett hibás volt, tulajdonképpen leltatta őket...

— Gyerekek, mit csináltok!? — kiáltotta az öregember. Akkor, amikor a gyerekek esztét felvette a szesz... Akkor, amikor fokozottabb ingerlékenységük már dühbe ment át. Aztán már félelembe. S talán a félelem adta kezükbe a karókat — hogy elnémissák az egyetlen tanút...

„Tártettesként, nyereségvágyból...”

Kerpács Jánost hét és fél évi, Szarkali Lászlót öt és fél évi szabadságvesztés-büntetésre ítélte a bíróság. A védők, a vádlottak és törvényes képviselőik enyhítésért fellebbeztek. A végső döntés tehát a Legfelsőbb Bíróság kezében van...

A tárgyalóterem ablakából láttam a két gyereket: a bíróság épületéből vitték vissza a börtönbe őket. Számolgattam, hány lépést tehetnek meg, hány lépés a börtönkapuig? Talán száz, talán százötven?

És az utolsó lépés után egyikük öt és fél, másikuk hét és fél évig nem teszi lábát talán igazi utcára...

Ezt a képet nem lehet elfelejteni — és nem lehet a két fiút sem... Gyilkosok, gyilkosok... Szinte izelgettem a szót. Valahogy a fogalom és a két arc nem illik össze. Pedig... pedig embert öltek. És nem önvédelemből, nem hirtelen felindulásból.

A szó — a gyilkos fogalma — és a két gyerek között van valami. Valami, ami elválasztja őket.

Talán a koruk? Talán az ingerszegény környezet? Talán az érzelmi fejletlenség? Vagy talán a bor, amelyet az áldozat itatott meg velük?...

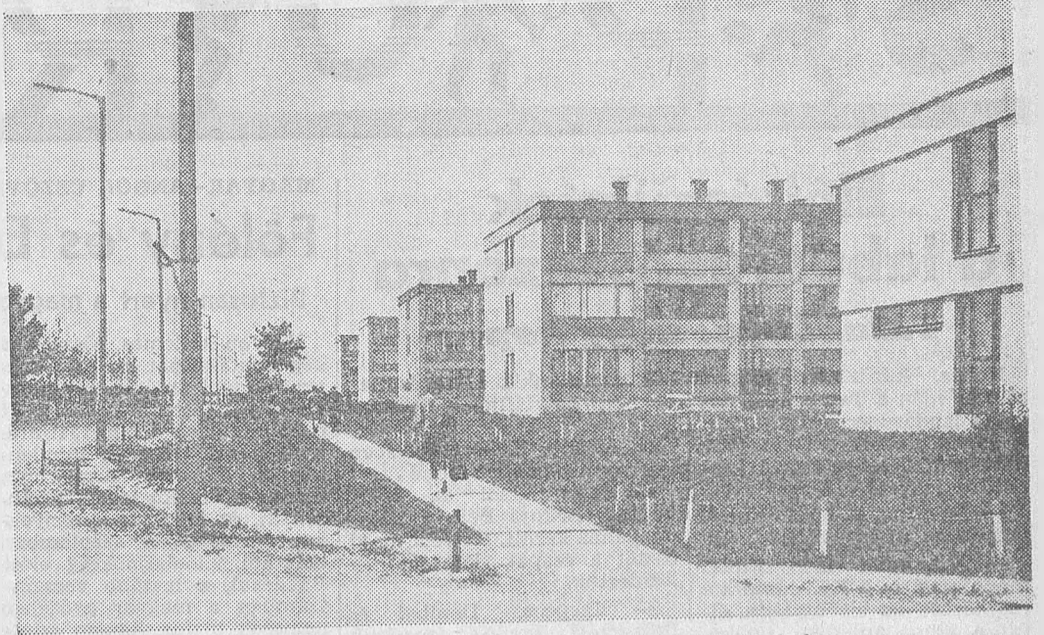
B. J.

A Heil Híradó XVII. évf. 27. számában megjelent keresztretjvény helyes megjelölése: Ritka kivétellel, párral / Emelt fővel várnak minket / No és emelt virággal.

Könyvjutalmat nyertek: Gombos Sándor elítélt, Székesfehérvár; Marosi Géza, elítélt, Székesfehérvár; Bódi János elítélt, Szeged; Pataki József elítélt, Sopronkőhid; Kiss Zoltán elítélt, Szeged.

KISKÖRE - 1973

Lakás, munkásszálló, étterem

Az új lakótelep — a házak egyike a munkásszállás

„...az egész tiszavölgyi vízszervezetnek bürminémi hasznosítását...”

Minden, ami körülvesz bennünket annyira új még, hogy az ember szinte a festékszagot is érzi. Új és szép a lakótelep is... Minden lakáshoz széles, beépített erkély. A lakások zöme két-három szobás. Ebben az épületsorban kapott helyet az egyik munkásszállás is. Az idegen nem tudja megkülönböztetni, melyik a lakóház, melyik a munkásszállás. — A lakóházak tözsomszédságában a gazdag árukészlettel rendelkező ABC-áruház, eszpresszó és nagy önkiszolgáló étterem. Az épületeket friss pázsit és sok virág veszi körül.

Jelenleg százhusz munkás élvezi a gondos ellátást — mindössze hetvenöt forintért. — A lakásokat azok a családok kapták, akik Kiskörén telepedtek le.

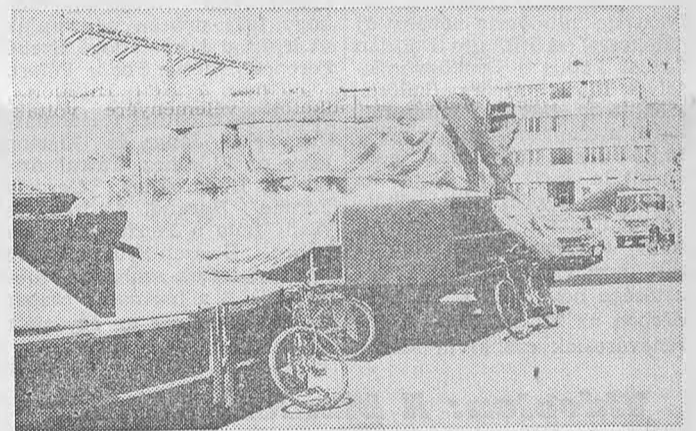
Sokáig beszélgettünk a munkásszálló vezetőjével, Berecz Gáborral. Hat éve tölti be ezt a tisztséget Kiskörén.

— Volt időszak — kezdte —, amikor az itt dolgozók százhusz helyen laktak. Az egész környéket be kellett járnom, ha arról akartam meggyőződni, milyen körülmények között élnek a munkások. Ma már jóval kevesebb a gondom. Mindössze két épületem van. Az emberek is jobb körülmények között élnek.

— Mondják, hogy a nagy építkezés idején jött ide munkás az ország minden részéből...

— Hát jött, és ez elég sok gondal is járt. Voltak, akik egy hét után kikérték a munkakönyvüket. Meg olyanok is, akik más céllal jöttek... Szerencsére a vándormadaraktól is és amazoktól is megszabadultunk. Erős törzsgárda alakult ki. Nagyon kevés a kilépő.

Felkerestük az étterem vezetőjét is. Bakó József panaszkodott: szeretnének lebojnyolítani nagyobb forgalmat. Kevés egy ilyen jól felszerelt konyhának a kétszáznegyven ebéd, százhusz vacsora. Akkor is győzték, amikor ezerszáz ebédet kellett naponta kiadni. De megszűntek a nagy munkák, elmentek a gépkezelők, a földmunkások...

A munka folytatódik: újabb turbina érkezett az erőműhöz.

fejlődése is. Ahhoz pedig, hogy ez a fejlődés zavartalan legyen, sok víz kell. S hogy a Tisza ezt győzni fogja, arra biztosították a 127 négyzetkilométer vízfelületű nagy tározó megépítése. A nagy tó körvonalai már kirajzolódtak; negyven kilométeres szakaszon már megerősítették a védőgátakat. A tó egyben kulturális célokat is szolgál: üdülőtelepek kiépítésére kínál sok-sok lehetőséget. Erre is megvannak már az elképzelések. — Semmi túlzás nincs abban, ha azt mondjuk: az Alföld Balatonja. A tó nagysága negyverszere lesz a Velen-

öntések rendezését, korlátozását, illetőleg lecsapását, nemkülönbén az egész tiszavölgyi vízszervezetnek bürminémi hasznosítását is befojaljuk.”

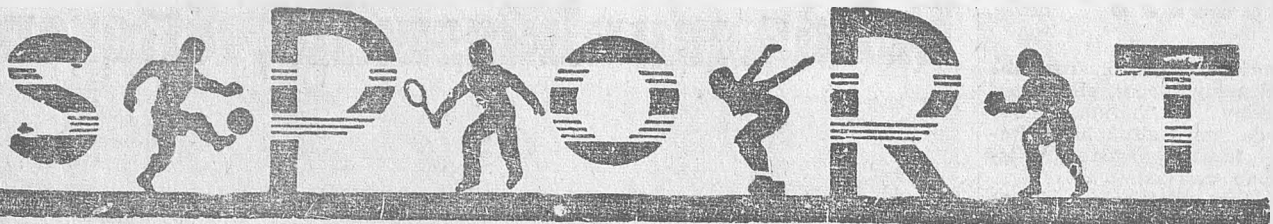
A Tiszavölgyi Társulat alapító szerződése Széchenyi István fogalmazásában, 1846.

★ Nemcsak azért nézünk büszkén, jó érzéssel még egyszer végig a vízlépcsőn, mert Széchenyi álmát látjuk megvalósulni — sok ezer, sok tízezer ember álma valósul meg az Alföldön, s távolabb is...

— K. I. —

Az étterem és eszpresszó — ahol valamikor ezerszáz emberre főztek...

Előkészületek a labdarúgó szezonra

Tatabánya: négy kapus

Nehéz, küzdelmes szezont zárt az idén a Tatabányai Bányász labdarúgócsapata, amely a gyengébb bajnoki szereplés után a KK elnyerésével kárpótolta magát.

— Mi lesz a legsürgősebb teendő az új idényben?

— A bajnoki idény utolsó mérkőzése és a KK-döntő két mérkőzése azt bizonyította, elült a vihar, minden játékos „beállt a sorba”, belátták, ha a vezetés egységes, nehezen lehet megbontani a fegyelmet — mondta az edző. — A többi együttessel eltérően, egy héttel később kezdünk el a felkészülést az őszi szezonra, mert későbbben is tértünk pihenőre. Néhány napos edzés után Csehszlovákiába utazunk nemzetközi tornára, ahol a Szpartak Trnavával is találkozunk. Augusztus elején tíznapos romániai portya következik, majd a bajnokság. Nagy átalakítást a csapat nem tervezek, a bizalom elsősor-

ban azoké, akik a nehéz napokban helytálltak. Sorsolásunk kedvező. Az elmúlt szezont csak a KK-szereplésben szeretnénk megismételni...
— Átigazolással az MTK kapusa, Brúnyi Béla a Tatabányához került. Ki védi majd őstől a csapat kapuját? — kérdeztük.

— Csepecz, Dombai és Rothermel mellé igazoltuk Brúnyit. Remélem, Tatabányán megtalálja a helyét, hiszen nagyon tehetséges kapuvédő. Hogy ki őrzi majd a hálót, azt még nem tudom, természetesen Csepecz az első. A verseny adott, aki jobban véd, azé a mez.

Tatabányán tehát őstől valamennyi játékos tiszta lappal indul. A csehszlovákiai és a romániai mérkőzésekkel valószínűleg kialakul majd az a gárda, amely augusztus 19-én Tatabányán az Egyetértés ellen elkezd az új bajnoki idényt.

Kevés játékosot igazol a Ferencváros

Újabb klub, a Ferencváros is nyilvánosságra hozta, hogy kiket igazol, illetve kik azok, akik elhagyják a zöld-fehéreket. A bajnokság második helyezettje mindössze néhány új játékosal erősít, így Domján László kapus a Pénzügyőrök-től és Márei György balösszekötő a Hatvani Kinizsitől kerül a csapathoz, míg a pécsi Máté János ügye még nem zárult le. A 24 éves csatár az év elején, a pécsi fúzió alkalmával írásbeli ígéretet kapott, hogy a szezon végén elengedik, most viszont a PMSC vezetősége nem adta ki. A kérdésben az MLSZ dönt. A ferencvárosiak ezenkívül kilenc

tehetséges ifjúsági korú labdarúgót is igazolnak, s két vidéki klubbal, a Szombathelyi Haladással és a Gyöngyösi Spartacussal megállapodtak, hogy 1974 nyarán megkapják az ifjúsági korban levő Szabó Ferencet, illetve Fodor Pétert.

Az Üllői útról Horváth Árpád a Szombathelyi Haladás-hoz, Fűsi János és Márton Imre az Előréhez, Tátrai Antal a Budafokhoz, Gergely Ferenc, Harangi András és Vörös Béla a Pénzügyőrök-höz igazol. S ezenkívül még 15 játékosot tettek szabadná, többek között a harmadik csapat tagjait, mert ezt az együttést feloszlatták.

Videoton: A bizalom kötelez

Nemcsak a Videoton háza táján, hanem egész Székesfehérvárott nagy volt az öröm, hogy az első osztályba alig három éve visszatért labdarúgó-együttés várakozáson felül jól szerepelt a bajnokságban: megszerezte az ötödik helyet és a vidék legjobbjai címet.

— Most, persze könnyű szívvel nyilatkozunk, hogy a csapatban „benne volt” ez az eredmény — mondja Bencsik István sportkörülnök —, hiszen Kovács Józsefen kívül Karsai, Nagy II. és Fejes is volt A-válogatott, további három játékosunk pedig az utóbbi években az utánpótlás-válogatottban szerepelt. De az az igazság, hogy a szezon elején a tavalyi hetedik helyünk megtartása volt a cél: már csak a kényszerű edzőváltások miatt sem lehettünk túlzottan derültak. Kovács Ferencnek azonban sikerült megtalálni azt a hangot, és azokat az eszközöket, amelyekkel hatni tud a játékosokra, azt hiszem nyugodtan elmondhatjuk: egységesebb lett a gárda.

A Videoton labdarúgó-szakosztályánál évek óta nem volt fegyelmi ügy és még a legjobban értesült fehérváriak sem tudtak „sztorikat” említeni a játékosokról.

— Hogyan érték ezt el?
— Fegyelmi ügyek ellen egy klub vezetői sincsenek biztosítva, játékosaink pedig ilyen szempontból nem jobbák és nem rosszabbak, mint általában az NB I-ben. Illetve, (és erre büszkéek vagyunk), a 18-as keret 16 játékosra érettségizett, s a másik kettőnek is szakmája van. De ami a fő, a

szakosztály életét a klub olyan módon szabályozza, amely lehetővé teszi a játékosok egészséges életvitelét, a minden sportban nélkülözhetetlen fegyelmet. Kérni és panaszkodni csak az edzőn és a szakosztályvezetőknél keresztül lehet, s mivel ez elfogadott rend a vállalatnál és az egész városban is, meg sem próbálnak kerülő úton előnyöket kiharcolni.

A játékosok már elkezdték az előkészületeket az őszi szezonra. A csapat szeptember 5-én a csehszlovák válogatott ellenfele lesz Kassán.

— Milyen reményeket fűznek a csapat további szerepléséhez?

— Úgy érezzük, hogy most már nem adhatjuk alább, a város és a megye vezetőinek — szurkolóinak — bizalma közel. És még valami. Szeretnénk úgy nevelni játékosainkat, hogy közülük többet is figyelembe vehessenek a válogatott összeállításakor.

Egész Anglia egy ismeretlen távutot keres — ha hihetünk a londoni Daily Mirror tudósításának. Ray Appleyard aldershalli autóbusszofőr felügyelt egy fiatalemberre, aki nyolc megállónyi futott, míg fel tudott szállni az autóbusszra. „A táv pontosan két mérföld volt, amit a fiú — az autó óráján mérve — 30 perc 30 másodperc alatt futott végig, megpedig felöltözve, aktatáskával a kezében” — mondta el a sofőr. A lap szerint ez a fiatalember, akit a lap szerint a fiatal ember, akit a lap szerint és némi edzés után, megdönthette Lasse Viren világrekordját, ezért a sportrovat felhívta olvasóit, közülük, ha tudnak róla valamit.

LABDARUGÁS. Halmstadban óriási meglepetésre, barátságos labdarúgó-mérkőzésen, Finnország 1:1-re játszott Svédországgal 16 547 néző előtt.

MAGYAR-ANGOL ÚSZÓVERSENY

Fölény és Európa-rekord

Biztosan nyert a magyar csapat az angolok ellen

Nagyon kellemes, rózsaszínű kép bontakozhat ki, ha a magyar-angol úszóverseny pontversenyét áttekintjük. A 76 pont különbségű (210:134 arányú) hazai győzelem mindenképpen alkalmas arra, hogy esetleg felsőfokú jelzőket váltson ki, és fokozott reményeket ébresszen a szeptemberi belgrádi világbajnokság előtt. Ráadásul, a legtöbb verseny-számban a magyar győzelem nemcsak biztos, hanem szinte elképesztően fölényes volt.

Az edzők és versenyzők azonban már az első napi tapasztalatok birtokában józanul és higgadtan értékelték a páros versenyben szerzett győzelmünket. Egybehangzóan úgy értékelték, hogy az angol együttes jelenleg más, alacsonyabb képességű, mint a magyar csapat, és nélkülözték a nagy egyéniségeket.

Ugyanakkor azonban nyilvánvaló, hogy a magyar csapatban akad néhány olyan úszó, aki — figyelembe véve a felkészülés jelenlegi szintjét, valamint a Belgrádig várható fejlődést — értékes helyeze-

seket szerezhetnek az első világbajnokságon. A jelenlegi formákat, hazai erőviszonyokat figyelembe véve Gyarmati, Hargitay, Verrasztó, Kis, Cseh és Kaczander lehet képes kiugró eredményre.

Végül a mérleg: Egy Európa-, négy országos felnőtt és két ifjúsági csúcs, valamint egy felnőtt és egy ifjúsági csúcsbeállítás született két nap alatt.

A szenzációt Gyarmati Andrea szolgáltatta Európa-rekordjával.

Kiemelkedő eredménynek tekintjük Gyarmati 100 méteres hátúszását; az első 50 métert 31,2 másodperc alatt tette meg, így váratlanul reális köztársasági kerületbe került a javítás lehetősége. A második 50 méter is pompásan sikerült, a hajrá nem különben, így sikerült letrónizálnia a holland Brigitának (1:06,12). Az új rekord, 1:05,9, egyben a világ ideiglenes legjobb eredménye. A többi számban Hargitay, Cseh, Kiss és a férfi vegyesváltó tovább szaporította a magyar csapat győzelmeinek számát.

Ender detronizálta Gouldot

A női 100 méteres gyors új világrekordja: 58,25

Ragyogó eredményeket értek el az NDK úszósbajnokságán, de mindezt feltehetően a koronát a 14 éves Kornelia Ender, aki a 100 m gyorson 58,25 mp-cel új világrekordot állított fel. A régi világszűcsöt az ausztrál Shane Gould tartotta 1972. január 8-án elért 58,5 mp-es eredményével. Ender eredménye természetesen Európa-rekord is, amelyet 58,6-tal tartott május 26 óta. Ender 50 m-es ideje 58,1 mp volt.

Nem sokkal Ender után honfitársnője, Rosemarie Kotter 200 m pillangón 2:16,03 mp-cel új Európa-rekordot ült. A régóta ugyancsak Kotter tartotta 2:17,11 mp-cel. A világrekorder ezen a távon az amerikai Karen Moe 2:15,57 mp-cel.

Shane Gould, a háromszoros müncheni olimpiai bajnok ausztrál úszónő hivatalosan bejelentette, nem indul a szeptemberi belgrádi világbajnokságon, s befejezte sportpályafutását.

Gould az utóbbi hónapokban alaposan „gyarapította” ver-

senységét, és edzője, Forbes Coriáre szerint nehezen tud már megszabadulni felesleges kilóitól. Gould azonban nem ezzel indokolja visszavonulását: „Rájöttem — mondotta —, hogy egészen más dolgok is érdekelnék, és most már ennek szenteltem az időmet. Súlyföldileg egyáltalán nem játszott döntő szerepet visszavonulásomban. Elhatározásom végleges, úgy érzem, így kellett tennem.”

GYEPLABDA. Hradec Kralovec nemzetközi ifjúsági tornát Lengyelország nyerte 5 ponttal. A magyar csapat a harmadik helyen végzett, 2 ponttal.

MOTOR. Újabb áldozatot követelt a motorkepekáros gyorsasági versenyek monzai pályájának balesetkanyara. Az olasz ifjúsági bajnokság 500 km-es kategóriájában ugyanabban a kanyarban, ahol nemrég Pasolini és Saarinen életét vesztette, most Renato Galtuoco és Ronzo Colombini bukkott. Az utánuk következők beléjük futottak és a két fiatal versenyzőn gyors orvosi beavatkozással sem tudták segíteni. Kórházba szállítás közben meghaltak.

Minden fegyvernemben ütőképes a magyar csapat

Beszélgetés Pierre Ferrivel, a Nemzetközi Vívószövetség elnökével

olimpián, de az élmezőny változatlanul erős. Olyan országok pedig, mint Dánia, Norvégia, Csehszlovákia, Finnország, Japán vagy Spanyolország is előbbrelépet mutattak.

— Sok újonc, sok fiatal jelent meg a pástokon.

— Erre számítottunk, és közöttük máris több igen jól felkészült vívót láthattunk. Így például nem egy újonc bekerült a döntőkbe, sőt, a szovjet Nyikonova világbajnoki címet nyert.

— Sokak véleménye szerint a VB műsora nagyon hosszúra nyúlt, a mostani 11 nap helyett 9 is elegendő lenne...

— A világbajnokság nyári időpontjához ezúttal is ragaszkodunk — annak ellenére, hogy vannak javaslatok, amelyek a téli vagy tavaszi hónapokat ajánlják —, mert

REFLEKTORFÉNYBEN AZ NDK-ÚSZÓK

Az úszóvilágban élénk visszhangot vált ki az NDK országos bajnoksága, amelyen két új világ-, öt Európa- és nyolc országos rekordot bizonyított a további fejlődést.

A Berlinben rendezett ötnapos viadalnak több főszereplője is volt. Mindegyikük Kornelia Ender, a 14 éves hallei diáklány tett bizonyos káprázatos formáról és egész Európa hálás lehet neki, hogy a 100 m-es gyorsúszásban 58,25 mp-es idejével a kontinensnek visszaszerezte a világszűcsöt. A háromszoros olimpiai ezüstérmes a 100 m-es pillangóúszásban elért 1:02,31 mp-es világszűcsével sokoldalúságát is bizonyította, s jelenleg a világranglistán három számban áll az első helyen. Ender mellett Andrea Eife a 200 m-es gyors- és hátúszásban, Rosemarie Kotter pedig a 200 m-es pillangón javította meg az Európa-rekordot.

A férfiak versenyében a lipcei Roger Pyttel vitte el

a pálmát, aki öt számban szerzett bajnoki címet, s eredményeivel a világranglistán előkelő helyre került. A 16 éves fiatalbajnok tartják az NDK úszósportjában a többszörös olimpiai bajnok Roland Matthes leendő utódának, s gyorsan, pillanegyre és vegyesben egyaránt ő lehet majd az olimpiai és világbajnokságok legeredményesebb úszója. Pyttel mellett a mellúszó Jürgen Glas és a 400 m-es vegyesúszó, Wolfram Sperling tűnt ki.

Az NDK bajnokságának eredményeivel alaposan megváltozott az úszók ideiglenes világranglistája. A 12 női egyéni szám közül nyolcban az NDK-sportolók vezettek, s a férfiak mezőnyében négy számban állnak az élen. Gerhard Hetz, az egykori világrekorder nyugatnémet úszó a DPA tudósítójának adott nyilatkozatában elmondta, hogy az NDK úszósportjának fejlődése vetekszik az Egyesült Államokéval.

Szpasszkij-komputer: sakk-matt

A dortmundi nemzetközi sakkturné eredményesen szereplő Borisz Szpasszkij könnyűszerrel sakk-mattot adott egy ugyancsak szokatlan ellenfélnek: az IBM 370-165 típusú komputernek. Szpasszkij első ízben játszott elektronikus agy ellen. A kísérlettel elégedetten kijelentette: a komputer legalább dühroham nélkül tud veszíteni.

Kurt Fischer amerikai matematikus úgy programozta be a számítógépet, hogy az képes legyen Szpasszkij minden lépésére válaszolni. A gyakorlatban a számítógép minden egyes lépésre a másodperc tört része alatt reagált, és a lépés öt-hat következményét volt képes előre kiszámítani. Fischer véleménye szerint hasonlóképpen reagál egy jó műkedvelő játékos, csak egy lépés előtt hosszabb ideig gondolkodik. Már a 12. lépés után gyakorlatilag eldőlt a játék sorsa. A számítógép azonban — minden normál agyval megáldott játékosal ellentétben — nem adta fel a játszmát. A gének — jegyezte meg Kurt Fischer — sohasem viselkednek, ebben rejlik az erejük, mint ahogy ebben rejlik gyengeségük is.

VÍZILABDA. Szentesen, bajnoki mérkőzésen — meglepetésre — a Szentesi Vízmű 6:2 (0:1, 1:0, 2:1, 3:0) arányban legyőzte a Vasas Iz-30.

IJÁSZAT. Befejeződött a nemzetközi verseny, amelyen a nők és a férfiak között a lengyel Palczak, illetve Popielewski győzött.

SAKK

Harmadik hely

Befejeződött az 1973. évi sakkcsapat Európa-bajnokság. Az utolsó fordulóban került sor a Szovjetunió—Magyarország mérkőzésre, a szovjet együttes 5:3-ra nyert, s főlegesen nyerte az Európa-bajnokságot. A szovjet sakkválogatott ezzel ötödikször nyerte el egymás után az Európa-bajnoki címet.

A második helyért folyó harc a jugoszláv csapat javára dönt el. Az utolsó fordulóban nagyarányú győzelmet aratott Lengyelország ellen, és végeredményben egy ponttal előzte meg a magyar együttest.

Végeredmény: 1. Szovjetunió 40,5, 2. Jugoszlávia 34, 3. Magyarország 33, 4. Lengyelország 25, 5-6. Anglia, NSZK 24, 7. Románia 23, 8. Svájc 20,5.

A „legbriliánsabb játéknak” kiírt díjat a szovjet Tal kapta az angol Botterill elleni játszmájáért. A „lejobb eredmény”-díj Szpasszkijnak jutott a jugoszláv Gligoriccsal vívott játszmájáért.

Iszakov: 541

A szovjet atlétikai bajnokságon három számban állították fel új csúcsot a versenyzők. A női 400 m-es síkfutásban Kolesznyikova 50,8 mp-cel, a gerelyvetésben Oroszlina 63,12 m-rel, a rúdugrásban Iszakov 541 cm-rel, amely az ideiglenes európai eredmény is.

menként amúgy is 5-5 vívót szerepeltethet, s hogy közülük eddig is csak három vehetett részt az egyéniben, már az is erős korlátozás volt. A világbajnokságokon ilyen módosítás szóba sem jöhet, amit három évvel ezelőtt a tagországok igen határozottan hangsúlyoztak. Sőt, azt szeretnénk, ha jövőre Grenoble-ban a világbajnokság meg a mostaninál is többen indulnának, hiszen az a cél, hogy minél több fiatal szerezzon tapasztalatot.

— Befejezésül, mi a véleménye a magyar vívók gőteborgi szerepléséről?

— Változatlanul kitűnően tartom a magyar vívó-sportot, s több fiatal bemutatkozása alapján következtetni lehet, hogy megfelelő az utánpótlásuk is. Egyszerű csapatot alkotnak, amely minden fegyvernemben ütőképes, minden számban dobogóra esélyes. Örülünk, hogy két év múlva Budapesten rendezik a világbajnokságot, ahová mindig nagyon szívesen utazunk, hiszen a magyarok mindig korrekt házigazdái voltak a versenyeknek.

SEPTEMBER ELSEJÉTŐL

A tanácsok kezében a szakmunkásképzés

A Minisztertanács az év elején határozatot hozott arról, hogy 1973. szeptember 1-től a szakmunkásképző intézmények fenntartását és közvetlen irányítását minisztériumi hatáskörből át kell adni a megyei tanácsok, illetve a fővárosi tanácsok hatáskörébe. Az átadás-átvételi folyamat a közműltban befejeződött. Az új tanév elejétől a tanácsok művelődési osztályainak gondja lesz — együttműködve más tanácsai osztályokkal — 281 szakmunkásképző iskola, 2611 tanterem, 173 diákhely, illetve kollégium és 133 iskolai tanműhely irányítása. Szorosan együtt kell működniük a szakképzésnek azokkal a fontos szerepet játszó üzemekkel, amelyek 1000 gyári tanműhellyel segítik az iskolahálózat képző-nevelő munkáját.

A tanácsoknak az 1973—74-es tanévben 186 ezer szakmunkás-tanuló zavartalan oktatását kell biztosítani; közülük a nappali tagozaton végzők száma — 1974 nyarán — várhatóan meghaladja a 62 ezret. A szakoktatási hálózat irányításának feladata azonban ennél jóval sokrétűbb. Eppen ezért a kormányhatározat megfogalmazza a szakmunkásképzés felső szintű irányításának felügyeleti feladatait. Eszerint 1973. szeptember 1-től a szakmunkásképző iskoláknak — az eddigi hat helyett — három felügyeleti főhatósága lesz. Az ipari és építőipari szakmákat oktató intézetek a Munkaügyi Minisztérium; az élelmiszeripari és vendéglátóipari oktatási intézetek pedig a Belkereskedelmi Minisztérium felügyelete alá tartoznak. A minisztériumok határozzák meg a szakmák elméleti és gyakorlati oktatási követelményeit; kidolgozzák és kiadják az oktatási alapküldeményeket (óratervek, tantervek, könyvek stb.); irányítják és szakmailag felügyelik az elméleti és gyakorlati oktatást, valamint a tanácsok útján az oktatók továbbképzését; meghatározzák a szakmunkásvizsgák követelményeit; előzetesen véleményezik az igazgatók kinevezését és felmentését.

A Munkaügyi Minisztérium az oktatott 188 szakma közül 104 számára már gondoskodott a reformtervekről. 57 szakmának valamennyi új tankönyve elkészült, 1974-ben és 1975-ben további 120 új tankönyvet adnak ki, és az idén szeptembertől valamennyi szakmában a reform szerinti oktatás kezdődik.

Kétségtelen, hogy a legnagyobb erőfeszítést és körültekintést a szakmunkás-utánpótlás jelent majd a tanácsok számára. Az előrejelzések szerint ugyanis 1977-ig a demográfiai apály következtében tovább csökken az általános iskolát végzők száma. Amíg 1968-ban még több, mint 180 ezer volt, addig az idén már csak 129 ezer a számuk, és 1977-ben csak 110 ezer várható.

Az azt is jelenti, hogy a szakmai iskolákban továbbtanulók létszáma a következő években csak a lányok köréből növelhető. Most minden 100 általános iskolát végzett fiúból 95—96, ugyanannyi leányból azonban csak 71—72 tanul tovább valamilyen középfokú intézményben. A tanácsok feladata különleges tehát: szélesíteni a leányok szakoktatásának feltételeit, növelni számukra is a szakképzett munkaspályák vonzását.

A bérpolitikai intézkedések végrehajtása a nyomda- és papíriparban

Az állami ipar és építőipar munkásait érintő márciusi bérpolitikai intézkedések végrehajtásának tapasztalatairól tanácskozott a Nyomda-, Papíripar és a Sajtő Dolgozói Szakszervezetek központi vezetősége a Kellner Sándor Művelődési Otthonban.

A közgazdasági osztály vezetője elmondta, hogy az MSZMP Központi Bizottságának 1972 novemberi határozata alapján történt központi béremelés a nyomda- és papíriparban mintegy 27 ezer munkást és 5200 művezetőt érintett. A központi és a saját fejlesztés együtt a két iparág vállalatainak, illetve üzemének többségénél 8 százalékos béremelést eredményezett.

Saját erőből a nyomdaiparban körülbelül 4—5 százalékos

munkásátlagkereset-növekedés várható. A papíriparban előreláthatóan mindössze 2 százalékos a vállalati bérfelzárkóztatási lehetőség. Ezért a papíripar június 1-től kezdődően, a szakszervezet kezdeményezésére, 12 millió forint bérpreferenciában részesült. A külön juttatás feltétele a termelékenység 10—14 százalékos növekedése. Az iparágat magában foglaló Papíripari Vállalat szakszervezeti tanácsa a vezérigazgatóval egyetértésben úgy határozott, hogy az összeg jelentős részét a folytonos üzemi dolgozók bérfelzárkóztatására használják, 10 százalékos pótlék formájában. Az összeg fennmaradó részét a gyárak között létszámarányosan, a vállalati bérpolitika alapelveinek megfelelően osztják el a bérek fejlesztésére.

Új kórház épül Kisvárdán

Mintegy 200 millió forintért korszerű kórházat építenek Kisvárdán. A 80 esztendeje alapított régi kórház ugyanis mind kevésbé felel meg rendelkezésének. Bővítése idestova 40 éves téma: 1935-ben már volt itt egy akció, amelynek során fertőzőbeteg-osztályt akartak létrehozni, s családunként 10 fillért kértek ehhez. A pénz azonban nem gyűlt össze, mert szegény volt a felső-szabolcsi nép, más meg nem adott. Az utóbbi évtizedekben toldaléképületek tucatjait hozták létre, hogy elvárhassák a beteget: a nevében városi kórházhoz ugyanis valójában egy egész járás lakossága, több mint 80 ezer ember tartozik.

Most bővítik a kórházat, ennek első üteme már be is fejeződött, így két osztály ágynak számát növelhetik, és üzem, kisegítő épületeket is

tető alá hoztak. A második ütem: az új kórház építése. A 11 szintes, vasbeton vázas létesítmény dokumentációja a Debreceni Tervező Vállalatnál készült. Az épületet a kivitelező Szabolcs-Szatmár megyei Állami Építőipari Vállalat az év végén átadja a szakipar, illetve a technikai berendezéseket szerelő Medcor embeinek.

Az új kórház átadását 1975 végére tervezik. Az épületben 20 munkahelyes járási szakrendelőt, szárnyrészében pedig 60 személyes nővérszállást is berendeznek. A kórházban a jelenlegi 28 hejett több mint 60 orvos fog dolgozni, az ágyak száma pedig a mostani 245-ről 472-re növekszik. A beruházás eredményeként két új kórházi osztályt — ideggyógyászatot és intenzív terápiát — is létrehozhatnak majd Kisvárdán.

Budatétényi üzemek parképítő munkája

A budatétényi általános iskola háromoldos parkját a kerület hat üzemének dolgozói társadalmi munkában rendezték, felújították, alkalmassá tették arra, hogy az iskola 240 napközis tanulója kellemesen eltölthesse a nyári szünidőt. A terepet a Duna Termelőszövetkezet dolgozói rendezték. A nemrég fásított területen a talaj egyengetéséhez több teherautó humuszt használtak fel. A munkát a Kertészeti Kutató Intézet mérnökei irányították. A Duna Papíripargyár a terület bekerítését, új vaskapu készítését és felszerelését vállalta. A Gyufaiipari Vállalat KISZ-csei játszószerzőkkel lepték meg a parkot, a régiakat felújították. A meglévő, de eddig nem használható úszómedencét a Tejjari Vállalat dolgozói hozták rendbe, zuhanyozókat, ivókutakat létesítettek. A kerületi tanács karbantartó üze me csatornahálózatot építette ki.

A hat vállalat több, mint 100 ezer forint értékű társadalmi munkát végzett. A felújított parkot, a gyermekek nagy öröme, már átadták rendeltetésének.

Cédrus Petőfi emlékére

A Pécshez tartozó bányatelepen arborétumot alapított egy fiatal biológia-szakos tanár. Tíz esztendeje foglalkozik növényekkel és ez idő alatt valóságos kis trópusi világot varázolt a kertjében; üvegházaiában 1309 trópusi és szubtrópusi növény virul, s csunbri kaktuszokból nyolcszáz fajtát gondoz. Öt világrész 163 botanikus kertjével van kapcsolata. Meglepő esetek is előfordulnak: legutóbb onnan kértek tőle kaktuszmagot, ahol az illető fajta őshonos, míg Pécsbányán mesterséges körülmények között nevelkedik. A tanács földcsere útján lehetővé tette számára, hogy egy hold nagyságú területen arborétumot telepítsen a bányásztelepülésen. Az első fa, amelyet diákjaival együtt ültetett el itt, egy atlaszcédrus volt: Petőfi Sándor emlékére szentelte, a költő születésének 150. évfordulója alkalmából. Ez a faj az évig is él.

Huszonöt év alatt több, mint 30 ezer új lakás

A Borsod megyei Állami Építőipari Vállalatnál érdekes számadást készítettek a negyedik évszázados fennállás óta elért eredményekről. Az összesítésből kitűnik, hogy a megye négy ipari településén: Miskolcon, Ózdon, Kazincbarcikán, és Leninvárosban csaknem 31 ezer új lakást készítettek, ami egy 120 ezer lakosú városnak felel meg. Az óvodai helyek számát 2175-tel, a bölcsődékét 1044-gyel bővítették. Felépítették a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemet, a sportcsarnokot, a centrum áruháza, az avasi tv-tornvot és az új megyei könyvtárat. A vállalati munkásai az idén újabb nagy település, a miskolci avasi városrészt építést kezdték meg, ahol 1980-ig házgyári termékekből 10 ezer lakást alakítanak ki.

Rendezik a Sajó határszakaszát

A Sajó határszakaszán fontos munka kezdődött: a magyar—csehszlovák megállapodás keretében a két ország vízügyi szervei Sajóvízgyógyászati és a szlovákiai Lenárdfalva között közösen végzik a gátak karbantartását, a szántóföldek védelmét és a vizek levezetését. Ezen a határszakaszon előreláthatóan az év végéig befejezik a Sajó szabályozását.

ÖNKISZOLGÁLÓ KISÁRUHÁZ

Kibővített osztályokkal, gazdagabb áruválasztékkal önkiszolgálóvá átalakított Szivárvány kisáruház nyílt meg hétfőn a József Attila lakótelepen. Az üzlet profiljának kialakítását piackutatás előzte meg a lakótelepen és a vásárlók igényeit figyelembe véve látták el áruval a kisáruházat

Jövőre felépül az új cementgyár Hejőcsabán

Budapest felől a 3-as főútvonalon Miskolc határában különös kép fogadja az érkezőt. Amerre néz az ember, mindenütt fehérek a háztetők. A hatalmas cementgyár ontja magából a környék és az egész város bosszúságára a tömegtelen fehér port. Évenként mintegy 30 ezer tonna por kerül innen a város levegőjébe.

Már sokszor próbálkoztak a szennyezés csökkentésével 1960 és 1963 között a mintegy 17 millió forintos rekonstrukció fő célja is ez volt. A beruházás befejezése után kevesebb lett ugyan, de a megnövekedett termelés miatt ez a környezet szennyezése tekintetében nem hozott számottevő változást. Később a gyár vezetői több szakintézetet is megbíztak a portalanítás megoldásával. A vizsgálati adatok és javaslatok alapján azután 1969-ben a legnagyobb portermelő helyekre (a nyerszártókra) mintegy tízmillió forintért két magyar gyártmányú elektrosztatikus porleválasztó berendezést szereltek fel, s ezzel a gyár porkiszorása a felére csökkent. Abban a gyárban többet már nem lehetett elérni. Rádásul az utóbbi években a növekvő igények is mind sürgetőbbé tették egy korszerűbb, nagyobb kapacitású, „tisztább” gyár felépítését.

Ezért döntöttek úgy, hogy a mai üzem mellett mintegy 4,5 milliárd forintért új cementgyárat építenek. Az új gyár beruházásának engedélykérése a szigorú előírásokkal tartalmaz a portalanítás mértékére. A távozó gázok és a levegő

portartalma például nem haladhatja meg a köbméterenként a 0,2 grammot. (A mostani gyárban négy gramm por kerül köbméterenként a környezetbe.) Az új gyár kilenc főbb porkiszoró helyére lent NSZK-beli, urgi gyártmányú elektrosztatikus porleválasztó berendezést építenek, a kisebb helyekre pedig 13 más típusú, modern porleválasztót szerelnek fel.

A levegő szennyezését csökkenteni az is, hogy az új gyárban a koks- és széntüzelés teljesen megszűnik. A földgáznak fűtőanyagként való felhasználásakor kéndioxid és egyéb káros szennyezőanyagok nem jutnak a levegőbe. Ezenkívül a távozó füstgáz a mostani 24 méter magas kémények helyett 90 méter magasra jut majd a légrétegekbe. Az anyagokat is zártabb tárolókban tartják.

A hejőcsabai új cementgyár építése már javában folyik. A fontosabb létesítmények épületei elkészültek, s a kemencék szerelése is megkezdődött. A hatalmas, új, henger alakú létesítmények mellett eltörpülnek a régi gyár épületei. A tervek szerint a mostani cementgyárat 1974 közepén leállítják, néhány meglévő épületet, berendezést az új gyárban felhasználnak. Az új cementgyár próbatermelése 1974 decemberében kezdődik, s a teljes elkészülte után eléri majd az évi 1,6 millió tonna cementet. Levegőszennyezése pedig mégsem lesz több, mint a jelenleg működő gyárának a huszadrésze.

Ötvenkétezer Polski Fiat kisautó érkezik tíz év alatt hazánkba

A gépkocsikért cserébe alkatrészeket szállítunk

Bővül a kiskategóriájú személyautók választéka a személygépkocsi-kooperációról megkötött magyar—lengyel kormányközi egyezmény eredményeként. Az 1974—1985 közötti időszakra szóló megállapodás értelmében a hazai ipar alkatrészeket szállít majd a most épülő új lengyel autógyárnak, s cserébe kész 600 köbcentiméteres Polski Fiat kisautók érkeznek.

A kooperációs egyezmény folytatása annak az iparpolitikai törekvésnek, hogy a személyautók iránti igényt jó részt a szocialista országok közötti együttműködéssel elégítsük ki. A lengyel kisautógyártásba különösen kedvező feltételek között kapcsolódhat be iparunk, mert az alkatrész-előállításában több vállalatnál már gyártási tradíciók alakultak ki. Főként a Zsiguli-programban is részt vevő gyárak készítik majd a 126—P-hez is az alkatrészeket, így kevesebb a beruházás igénye. A Csepel Autó komplett dugattyúkat, a Ganz Műszerművek sebességmérő óráit, a Bakony Művek gyújtóelosztót, ablaktörlőt, feszültség szabályozót és elektromos kürtöt készíti majd a lengyel kis-

autókhoz. A vállalatok hamarosan megkezdik a felkészülést az új alkatrészek gyártására, hiszen a jövő év IV. negyedévében már tízezer autóhoz szállítanak alkatrészt Lengyelországra. 1975-ben 400 db. 126—P érkezik cserébe.

Az új lengyel autógyár licenc alapján készült, s a gyártás felütésének megfelelően, a szerelőszalagról lekerülő mennyiségnek évente 4 százalékat szállítják Magyarországra. 1978-ban már teljes kapacitással termel a gyár, évi 150 ezer Polski Fiat kisautó gördül majd ki a kapukon. Az elképzelés szerint 1985-ig 52 ezer lengyel kisautó érkezik hazánkba.

A megállapodás kidolgozásánál a KGM szakemberei figyelembe vették a várható más, kiskategóriájú személygépkocsi-ellátás alakulását is.

A három újszülött országlant — mivel anyjuk nem tudja őket táplálni — egy Cécó nevet küvess neveli a Budapesti Állatkertben. A „pótmama” saját kölykei közé fogadta a három kisorozlánt, s szorgalmasan táplálja őket.

Új acélöntöde Győrött

Az ország legmodernebb acélöntödéje épül Győrött. Az új létesítmény hat üzeméből áll, 36 ezer négyzetméter alapterületű és 788 millió forintba kerül. Az egyes termelőberendezéseket már kipróbálták. A jövő hét elején vizsgázzák a formázó- és öntőtéri korszerű berendezéseinek munkáját összehangoló automata vezérlés. Készülnek a laboratóriumok s a szociális létesítmények is. Az öntöde évi 18 ezer tonna acélöntvényt ad majd a magyar járműiparnak. Az NSZK-ból, az NDK-ból és Lengyelországból származó berendezéseket jól egészítik ki a hazai gépek, amelyeknek felét a győri Magyar Vagon- és Gépgyár készítette.

A vasút és az autóközlekedés 10 évvel ezelőtt megkezdett tervszerű együttműködésének eredményeit értékelte a MÁV vezérigazgatóságán a MÁV és Volán Tröszt vezetői. A két vállalatnak jelenleg 300 közös komplex brigádja működik. A brigádok évente 10 millió forintot takarítottak meg a vasúti teherkocsik átlagos tartózkodási idejének, a kocsiállás-pénz és bírságjellegű költségek csökkentésével, a rakodás meggyorsításával.

CSÖKKENT a kócsagállomány a velencei-tavi madárrezervátumban. Tavasszal a hideg napok tizedelték meg a kiköltött fiókákat, később pedig a szárazságban táplálékhiánnyal küzdöttek a madarak. Az elmúlt években még 50—50 főhehé madarat figyelhettek meg a nádasok felett, az idén hosszú megfigyelés kell ahhoz, hogy egy-egy fészkelő párra bukkanjanak az ornitológusok. Nem sikerült a költés a nyári ludaknak sem.

A halászfalu háború legújabb fejleménye, hogy az Izland által területi vizeknek nyilvánított 50 mérföldes tengeri zónán ösztönözött egy brit fregatt az izlandi partí örség egyik hajójával.

A DIÓSGYŐRI ifjúmunkások napok a diósgyőri városban rendezett nagygyűléssel és tüzijátékkal befejeződtek. A hagyományos rendezvényre az idén a X. VIT jegyében került sor.

A tihanyi halászfalu egyik nádtető épületében nyitották meg a Veszprém megyei idegenforgalmi hivatal, a Bolatourist új kirendeltségét. Az 1862-ben épült, szabadkéményes parasztházat eredeti jellegének megtartásával állította helyre az Országos Műemléki Felügyelőség és a Balatontourist.

A KÁNIKULA három halálos áldozatot követelt Görögországban. Volt olyan hely, ahol árnyékban 47,2 Celsius-fokos hőmérsékletet mértek. Tíz év óta ez volt a legnagyobb meleg Görögországban.

Lima utcáin megjelentek a kényelmes és tágas Ikarusz autóbuszok. A perui minisztertanács határozatot hozott nagyobb mennyiségű Ikarusz-busz vásárlására.

HELIKOPTERREL emelik be — a honvédség segítségével — a több mázsás súlyú, s csaknem két méter magas acélkéményeket a szarítókamrák fölé a Baranya-Tolna megyei Téglaiipari Vállalat bátaszéki cserépi-vázakerámia gyárának építői.

A szovjet—amerikai, 1975-re tervezett közös űrkísérlet részleteiről két hétig tanácskoztak Houstonban. A megbeszélések novemberben szovjet földön, Csillagvárosban folytatják.